ANUARUL

LICEULUI AL STATUSULUI ROM. CAT. TRANSILVANEAN DIN MERCUREA-CIUC

PE ANUL ŞCOLAR 1925—26.

AZ ERDÉLYI RÓMAI KATH. STÁTUS CSIKSZEREDAI FŐGIMNÁZIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1925—1926-IKI ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:
KASSAI LAJOS
IGAZGATÓ.

TIPARUL TIPOGRAFIEI SZVOBODA MIKLÓS MERCUREA-CIUC, 1926.

ANUARUL

LICEULUI AL STATUSULUI ROM. CAT. TRANSILVANEAN DIN MERCUREA-CIUC

PE ANUL ŞCOLAR 1925—26.

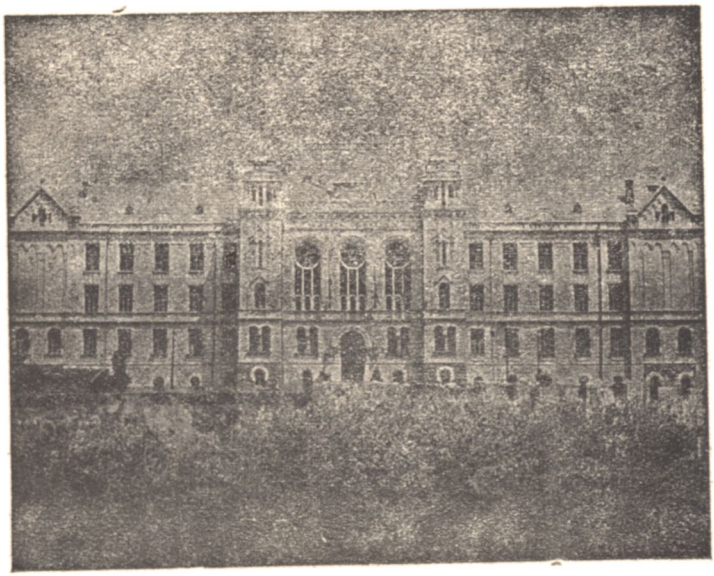

AZ ERDÉLYI RÓMAI KATH. STÁTUS CSIKSZEREDAI FŐGIMNÁZIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1925—1926-IKI ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:
KASSAI LAJOS
IGAZGATÓ.

TIPARUL TIPOGRAFIEI SZVOBODA MIKLÓS MERCUREA-CIUC, 1926.

I. Cronica anului şcolar.

1. **Caracterul institului.** Institutul nostru este: „Liceul din Mercurea-Ciuc al Statusului rom. cat. Transilvanean". Timpul fundării nu se poate precis fixa. Sigur este, că călugării ordinului Sf. Francisc l'au înfiinţat în Şumuleu la mijlocul evului al XVII-lea. Ei au edificat ceea dintâiu clădire, care cu ocaziunea năvălirei dintâiu a tătarilor, în 1661 a fost demolată. Din nou a fost clădită în anul 1669 şi pe urmă încă în două rânduri. Ei au susţinut institutul şi l'au condus până la 1774 Atunci supravegherea şi îngrijirea înstitului a preluat-o „Catolica commissio" înfiinţată în sânul Guvernamentului Ardelean pentru administrarea fondurilor şi fundaţiunilor catolice; dar învăţământul şi după aceasta l'au condus numai călugării până la 1852; dela 1853 până la 1900 călugări, preoţii diecezei ardelene şi profesori civili, dela 1901 numai preoţi şi profesori civili. In locul de Catholica comissio în anul 1866 a întrat Statusul catolic înzestrat cu dreptul autonomic care şi de prezent îl susţine şi-l cârmueşte. Clădirea veche necorăspunzând cerinţelor vremurilor noi, Statusul rom. cat. ardelean, ca autoritatea principală de învăţământ a transpus institutul în centrul liniilor de comunicaţie, în capitala judeţului, în Mercurea-Ciuc şi în anul 1909—10 i-a ridicat o clădire, ca un palat.

2. **Durata anului şcolar.** Anul şcolar s'a început în timpul prescris în Regulament. Dela 1. Septemvrie până la 12. s'a făcut înscrierea elevilor şi examenele de admitere în clasa întâia. Examen de admitare în cl. I. l'au făcut, cari nu au avut valabilul certificat de absolvire. La 14, 15. 16. s'au ţinut examenele scrise şi cele orale claselor inferioare. In zilele 21. şi 22. s'a făcut examenul de admitere în clasa V. sub preşedinţa Dlui Manciulescu directorului liceului de stat din Gheorgeni, ca co-

misarului ministerial. A fost un lucru regretabil, că dintre 38. elevii ai clasei IV. s'a prezentat la examen numai 19. şi au reuşit 12 să treacă în clasa V. La 23, 24. Septemvrie s'au ţinut examenele de corigenţă ale 4. claselor superioare. In ziua 25. Sept. a fost Veni Sancte şi deschiderea anului şcolar şi în ziua următoare s'au început cursurile. La sfârşitul lui Januarie 3. zile cursul învăţământului s'a rupt prin obstupaţia canalului de apă murdară. Cursurile în clasa VIII. s'au ţinut până la 31. Maiu, în clasele V, VI, VII. până la 5. Junie şi în cele 4. înferioare până la 10. Junie.

Cele 4. clase superioare anul şcolar l'au sfârşit cu examenele după planul aprobat de autoritatea superioare de învăţământ. Acestea s'au început la 5. Junie cu examenul de religie în clasa VIII. La acest examen a prezidat I. P. Sfinţia Sa Episcopul Gustav Carol Majláth. La controlarea celorlalte examenele a fost trimis comisarul ministerial Dl. Manciulescu.

Partea scrisă examenului de admitere în clasa V. s'a făcut la 18. şi cea orală la 19. Junie. Dintre 39. elevii clasei s'au prezentat la examen 19. şi au reuşit 11. Şi la acest examen comisarul ministerial a fost Dl. Alexe Manciulescu.

Examenul de bacalaureat a decurs şi în acest an la Târgul-Mureş în faţa comisiunei delegate de stat în zilele 25 şi următoarele lui Junie. S'au prezentat 16 elevi, din cari au căzut la examen de scris 8., au fost admis la examen oral 8, au reuşit 4. adică 25%.

3. **Chestiuni personale.** La catedra de ştiinţele naturale vacantă din cauza morţii lui Joan Csató s'a ales cu titlul şi competenţe de profesor titular Dl. Dr. Ludovic Boga. Din cauza boalei s'au penzionat Toma Schweighoffer şi Josif Venczel. La predarea de desemn a fost angajat Zoltán Zsögön, prof. tit. al şcoalei normale, şi la predarea limbii române în clasele I, II, IV. Carol Ganea ca profesori suplinitori.

4. **Inspecţiile oficiale.** In decursul anului şcolar liceul nostru a fost vizitat chiar de două ori de către I. p. S. Sa Episcopul Transilvanean contele G. C. Majláth, şi odată de Dl. Th. Speranţia, inspector general al şcoalelor minoritare.

5. **Elevii.** Au fost înscris 248. elevii publici ordinari. A murit 1., au repăşit 9, şi la finele anului au fost clasificaţi 238.

6. **Starea sanitară** a elevilor a fost în tot cursul anului şcolar favorabilă, numai influenza a ţinut pe unii câteva zile departe de şcoală. Institutul nostru a avut un mort: Carol An-

tal din cl. III. la 26 Decemvrie 1925. la Şoimeni în casa părintească a decedat.

7. **Situaţia religioasă-morală.** Fiecare zi predarea s'a inceput şi s'a sfârşit cu rugăciune. Corpul didactic şi tinerimea în fiecare Duminecă şi zi de serbătoare a ascultat predicaţiune şi sf. liturghie. In lunile de primâvară şi în cele calde de toamnă ascultarea sfântei liturghie şi în zilele de lucru a fost obligatoare. In cursul anului tinerimea s'a spovedit şi s'a împărţeşit de şapte ori. La întâiu Vineri fiecărei luni s'au spovedit şi comunicat mulţi dintre elevi. Au fost unii, cari s'au comunicat în fiecare zi. Exerciţiile spirituale de Paşti s'au ţinut în zilele 11, 12, 13. Martie. Pentru cele 5. clase superioare le a condus Pár. Petru Olasz preot din societatea lui Isus; pentru cele 3. clase inferioare le a ţinut Ernest Veress, profesor de religie al liceului rom. cat. din Braşov. La exerciţiile spirituale au luat parte şi profesorii, dând un exemplu frumos elevilor. La 4. Junie I. P. S. S. Episcopul Majláth a dat sacramentul mirului 42 elevilor.

Elevii, cari n'au fost de religiunea catolică au apărut de două ori pe săptămână la catechetul lor pentru instruirea religioasă şi au fost obligaţi ca să prezintă la serviciul divin şi să ţină sărbătorile ale religiei lor.

Sărbări şcolare. Sărbare şcolare s'a ţinut la 10. Maiu cu ocaziunea aniversarii a proclamaţiei independenţei României cu declamaţiile româneşti şi ungureşti, cu cântec şi muzică. Cuvântarea a rostit-o profesorul Francisc Mánya.

La înălţarea Domnului am sărbătorit memoria eroilor căzuţi în rasboiul mondial. In cimitir discursul solemn l'a ţinut profesorul Dr. Ludovic Boga.

După inchiderea anului şcolar la 2. Julie vechii elevi ai liceului nostru au ţinut întâlnirea lor în cadrul sărbărilor frumoase.

II. Statul personal.

a.) Corpul didactic.

Nr. curent	Numele şi calitatea profesorului	Specialitatea	Câţi ani de serv. are?	Cari obiecte le-a predat?	In care clasă şi în câte ore?	Nr. orelor pe săptăm.	Alte funcţii de şcoală
1	**Kassai Ludovic** diretcor, asesor consistorial, canonic titular	Limba maghiară şi latină	40	Philosophia propedeutică Limba maghiară	VII. 2, VIII. 1 I, 4	7	
2	**Mayer Ioan** mirean, director substitut, prof. titular cu diplomă	Limba maghiară şi germană	25	Limba română germană	V. 3, VI. 3, VII. 3, VIII 3 VI. 2. VII. 2, VIII, 2	18	
3	Dr Kolonics Dionisie medic şcolar, prof. titular cu diplomă	Igiena	25	Igiena	IV. 1, VIII. 1	2	
4	**Ferencz Iuliu** mirean, prof. titular cu diplomă	Limba maghiară, latină, elenă	22	Limba maghiară latină	III. 3, IV. 3 III. 4, IV. 3, VII. 4	17	Prof. dirigent în clasa IV., notarul conferinţelor metodice
5	**Antal Áron** mirean, prof, titular cu diplomă	Istoria Limba latină	20	Istoria Limba latină	I. 2, III. 2, VI. 2, VII 2 VI. 5, VIII 4	17	Prof. dirigente în clasa VI.
6	**Purman Desideriu** mirean, prof. titular cu diplomă	Matematica Fizika	20	Matematica Fizica	II. 3, IV, 3, VI .4, VII. 3, VIII. 2 VII. 2,	18	Prof. dirigent în clasa VII.
7	**Albert Guilelm** mirean, prof. titular cu diplomă	Limba maghiară latină	17	Limba franceză	I. 3, II. 3. III. 2, IV. 2, V. 2, VI. 2, VII. 2, VIII. 2	17	Prof. dirigint în cl. VIII, conducător al bibliotecei profesorilor

Nr. curent	Numele şi calitatea profesorului	Specialitatea	Câţi ani de serv. are?	Cari obiectele a predat?	In care clasă şi în câte ore?	Nr. orelor pe săptăm.	Alte funcţii de şcoală
8	**Borcsa Grigorie** mirean, prof. titular cu diplomă	Matematica Fizica	15	Matematica Fizica	I 3, III. 3, V. 3 III. 3, V. 2, VI. 2, VIII. 2	18	Prof. dirig. în clasa III., custode al colecţiunii de fizică
9	**Buszek Iuliu** mirean, prof. titular cu diplomă	Geogralia Istoria	15	Geografia Istoria Limba germană	I. 3, II. 2, III 2, IV. 2 II. 2, V. 2 II. 2, V. 2	17	Prof. dirig. în clasa II, notarul conferinţelor profesorale
10	Dr. **Csipak Ludovic** preot din diecesa ardeleană, prof. titular cu diplomă	Limba maghiară latină	14	Limba maghiară Caligrafia	I. 4, V. 3, VI 3, VII 3. VIII. 3 I. 2.	18	Regent al internat. elev.; conducătorul cercului de lectură Prof. dir în cl. I.
11	Dr. **Boga Ludovic** mirean, prof. titular cu diplomă	Ştiinţele şi geografia	12	Geografia Ştiinţele nt L. germană	V. 3 I. II. VI. VII. VIII.-2—2, IV. 3 IV. 2	18	Custode al colecţiunii de ştiinţele naturale
12	**Mánya Francisc** mirean, prof. titular cu diplomă	Istoria Limba latină	11	L. română L. latină Istorie Constituţie	III. 3 V. 5 IV. 3, VIII. 3 IV. 1. VIII. 2	17	Prof. dirig. în clasa V., conducător al bibliotecii pentru tinerime
13	**Sándor Emeric** preot din diecesa ardeleană, prof. titular cu diplomă	Religie	6	Religie	I—VIII. 2—2.	16	Subregent al internatului elevilor; conducător al Reuniunii Mariane orator biseric.
14	**Kozma Geiza** mirean, prof. suplinitor cu diplomă	Gimnastica Muzica vocală	5	Gimnastica Muzica vocală Caligrafia	I—VIII. 1—1 I—VIII. 1—1 II. 2	18	Custode al colecţiunii de gimnastică şi muzic.
15	**Zsögön Zoltan** mirean, prof. auxiliar prof. titular al şcoal. normale rom. cat.	—	—	Desemm	I.--III. 2--2, IV--V,. 2, VI--VII. 2, VIII. 1	11	Custode al colecţiunii de desemn
16	**Ganea Carol** prof. auxiliar	—	—	Limba română	I. 4, II. 4, I.V 3	11	

Catecheţii elevilor de alte confesiuni au fost: *Takács Carol*, pentru elevii ref.; *Solomon Wider*, pentru elevii izraeliţi.

Obiecte extraordinare.

Muzică instrumentală în 2 ori pe săptămână. Maiestru *Geiza Kozma*. *Cor*, în 2 ore pe săptămână. Orchestra a avut 15, corul 60 membri. Măiestru *Geiza Kozma*.

b.) *Personalul ajutător*:

Deák Arpad, mecanic.
Szennyes Ioan, servitor.
Tamás I., servitor ajutător.

III. Activitatea publică a profesorilor.

Kassai Ludovic. Director, membru al comisiei episcopeşti pentru conducerea fondului şcolar rom. cat. din Şumuleu, membru al adunării Statusului rom. cat. Ardelean şi al comitetului dirigent Casinoului din Mercurea-Ciuc.

Mayer Ioan. Delegatul corpului profesoral la adunarea Statusului rom. cat. Ardelean.

Borcsa Grigorie. Casierul fondului şcolar rom. cat. din Şumuleu şi al fondurilor aflătoare lângă acesta.

Albert Guilelm. A scris prologul la serata oranduită cu program cu ocasiunea întâlnirii elevilor vechi ai liceului. A ţinut prelegerile în adunările de postul mare ale asociaţiunii de altar din Mercurea-Ciuc.

Antal Aron a desvoltat o activitata însemnată pe terenul nuvelei istorice şi a ţinut prelegerea la o serata a asociţiunii de altar.

Buszek Iuliu. A funcţionat ca secretarul „Reuniunei populare cat." pentru jud. Ciuc.

Dr. Csipak Ludovic. A ţinut cuvântări la festivităţile bisericeşti si sociale. A scris articole în „Pásztortűz", „Erdélyi Tudósító" şi „Csiki Lapok".

Mánya Francisc. A ţinut cuvântare la sărbătoarea naţională de 10 Maiu.

Sándor Emeric. A scris articole de interes public în re-

vista „Erdélyi Tudósító“ şi în „Hirnök“. In cursul al „Reuniunei de Misiune socială ţinut la Băile-Tusnad şi la adunăriile asociaţiunui de altar din Mercurea-Ciuc a rostit cuvântări şi prelegeri.

Dr. Boga Ludovic. In ziua eroilor a rostit un discurs şi a ţinut prelegeri populare pentru asociaţiune de alter.

IV. Sporirea colectiilor şi muzeelor.

a.) **Biblioteca profesorală** a comandat trei reviste : Revista Generală a Invăţământului, Erdélyi Irod. Szemle şi Hirnök. — Afară de aceasta sporirea: Dr. Gyárfás Elemér: „Az erdélyi katholicizmus multja és jelene“. — Cheresteşiu: „Román—magyar Szótár. Valoarea sporului anual: 1600 Lei.

b.) **Biblioteca tinerimei** s'a sporit cu revistele „Pásztortüz“ şi „Hirnök“. Roska: „Régibb kökorszak“. 60 cărţi beletristice române. Valoarea sporirei : 1846 Lei.

c.) **Muzeul istoric şi geografic**. Spor: Harta Africa şi Australia. 4 tablouri istorice româneşti. Valoarea sporului : 700 L.

V. Fonduri şi fundatiuni.

Numărul curent	Anul fundării	FONDURI ŞI FUNDAŢIUNI*) TITLUL	Capital în efecte Lei	b.	Capital în rabe de păstrare Lei	b.	Venit anual Lei	b.	Spese anuale Lei	b.	Starea la Jul. 1 1926. Lei	b
		A.) **In manuirea directorului:**										
		I. FUNDAŢIUNI DE PREMII:										
1	1914	Ladislau Kőszeghy	500	—	8	44	—	—	—	—	508	44
2	1915	Fáraó—Boér	225	—	1	19	—	—	—	—	226	18
3	1915	Adalbert Agner	500	—	—	—	—	—	—	—	500	—
4	1917	Augustin Kiss	500	—	20	04	—	—	—	—	570	04
5	1918	Stefan Koncz	250	—	—	—	—	—	—	—	250	—
6	1919	Edmund Jakab	—	—	1000	—	155	—	155	—	1000	—
7	1921	Anton Fodor dr.	—	—	2000	—	—	—	—	—	2000	—
8	1922	Valentin Botár din Topliţa-Ciuc	—	—	1000	—	—	—	—	—	1000	—
9	1922	Emeric Sándor şi soţii	—	—	1200	—	—	—	—	—	1200	—
10	1925	Carol Tankó	—	—	1000	—	91	—	91	—	1000	—
		II. FUNDATIBNEA SLUJBEI:										
1	1923	Dna Valentin Botár	—	—	1000	—	155	—	155	—	1000	—
		III. FONDURI:										
1	1878	Biblioteca de imprumut	4475	—	1247	—	—	—	—	—	6122	—
2	1885	Musici instrumenti	725	—	—	—	—	—	—	—	725	—
3	1906	Dări la ţintă	75	—	25	—	—	—	—	—	100	—
4	1922	Jubileul lui Majláth	—	—	3693	—	792	—	—	—	4487	—
		IV. SOCIETĂŢILE TINERIMEI:										
1	1895	Cercul de lectură	225	—	5454	—	1159	—	—	—	7871	—
2	1923	Societat contra alcohol	25	—	10	85	—	—	—	—	35	85
3	1912	Fondul Petőfi	—	—	2728	—	279	—	—	—	3007	—
		B.) **Fundaţiunile** legate la liceu cari nu sunt în manuirea directorului:										
1	1881	Emeric Adorján	100	—	20	32	51	65	10	—	161	92
2	1890	Filep Jacob Imets	140	—	26	77	50	88	10	—	207	65
3	1896	Béldi şi soţii	145	—	29	17	56	40	10	—	218	57
4	1903	Canonicul Imets	575	—	167	35	130	—	—	—	872	35
5	1908	Dionise Nagy	180	—	43	65	80	14	10	—	293	79
6	1909	Anton Jakab	475	—	54	42	131	72	20	—	641	14
7	1911	Fundat prem. din istorica	870	—	14	99	191	90	60	—	1016	89
8	1923	Anton Keresztes	—	—	1129	35	273	—	120	—	1282	35
9	1923	Fund. premiul de fizică	3500	—	255	45	795	90	440	—	3110	45
10	1896	Societatea de excursiuni	8130	—	1399	61	1680	—	250	—	10959	61

*) Obligaţiunile de stat şi depositele în „Banca de păstrare din Mercurea-Ciuc" n'au adus venit.

VI. Societătile tinerimii.

1. **Societate de lectură** a funcţionat sub conducerea dlui profesor dr. Csipak Ludovic. Funcţionarea acestei societate însă a fost slabă în al doilea trimestru. Afară de sesiune de constituire s'au ţinut numai patru sesiuni ordinare. Activitatea ei a constat din predările libere, din lucrările scrise şi din criticele acestora A comandat revistele : Pásztortűz şi Hirnök.

2. **Congregaţia Mariană** sub conducerea dlui profesor de religie Sándor Emeric a desfăşurat activitatea sa în două grupe. Cei mai mici au ţinut şedinţe în fiecare Duminecă înainte de amiazi, cei mai mari fiecare Sâmbătă d. m. In fiecare Duminecă primă a lunei a fost sfânta împărteşenie comună. Este şi bibliotecă de congregaţie. Fiecare membru al congregatiei superioare a avut lectură spirituală. Revista de Congregaţie a fost comandată în 40 exemplare.

Un moment cel mai însemnat în viaţa congregaţiei a fost renovatia solemnă a votului din partea elevilor vechi ai liceului cu ocaziunea întâlnirii elevilor vechi în biserica vestită din Şumuleu.

VII. Premii, scutiri de didactru şi ajutoare.

1. **Premii.** *a.) Premii de carte.* Institutul de arte grafice din Cluj „Minerva" a trimis câte 10. exemplare din operele dlui Dr. Gyárfás Elemér: „Bethlen Miklós kancellár" şi „Egyenes uton", ca premii pentru elevii din clasele superioare. -- „Tipografia Elisabetha" din Dicio-Săn-Martin următoarele opere : Erdély követei, Jókai élete, Jókai napjai Erdélyben, A bihariak, Az erdélyi magyar irodalom multja és jelene, Természettudományi problémák, Pásztortűz-Almanach.

Ca premiu pentru diligenţă şi purtare bună le-au obţinut următorii elevi : Balogh Antoniu, Ferenc Iosif, Imre A. Zoltan, Madarász Ioan, Mayer Ladislau, Schmidt Iosif, Vogel Josif VIII. Hadnagy Arpad, Csedő Gheorghe, Kovács Eugen, Schmidt Ladisla,u Száva Antoniu, Vécsey G. VII. Antal Ştefan, Deák Francisc, Löffler Aurel, Pálosi Géza, Szennyes Carol VI. Bors Blasiu, Ferencz Beniamin, György Antoniu, Máthé Ladislau, Pongrácz Vilhelm V. László Emeric, Pálosi Ladislau, Smilovits Ladislau IV, Ferencz Ladislau, Rafain Emeric, Szántó Arpad, Ta-

más Gabriel, Venczel Josif. Veress Ioan III. Antal Gabriel, Buszek Ladislau, Szántó Andrei, Venczel Ladislau, Vizi Josif din cl. II. Pe urmă Dl. profesor Purman Desideriu a premiat pe Antal Ştefan din cl. VI. pentru diligenţa desvoltată în matematică cu dicţionarul român—maghiar compus de Cheresteşiu.

b.) *Premii de bani*: 1. Din fundaţiunea „Cununa lui Jakab Edmund" Sprencz Gheorghe din cl. VI. a obţinut 155 Lei pentru dilingenţa în muzică.

2. Din fundaţiunile cumulate *„Adorján Emeric, Béldi şi soţii, Imets F. Jacob, filerii lui Nagy Dionisiu"*, Pálosi Ladislau din cl. IV. 60 Lei.

3. Din fundaţiunea lui *Jakab Anton* şi fundaţiunea de premiu din istoric. Balogh Antoniu din cl. VIII. 110 Lei.

4. Din fundaţiunea dlui *Keresztes Antoniu*, veterinar din Mercurea-Ciuc László Emeric din cl. IV. 150 L.

5. Din fundaţiunea dlui *Botár Valentin* din Topliţa-Ciuc Vizi Josif din cl. II. L. 100

6. Din fundaţiunea de premiu lui *Tankó Carol* o obţinut Máthé Ladislau din cl. V. 100 Lei.

Cu durere trebue să amintim, că din fundaţiunile dlor Köszeghy Ladislau, Faraó—Boér, Agner Adalbert, Kiss Augustin şi Koncz Ştefan şi în anul prezent nu s'au putut da premii, desarece obligaţiunile şi depunerile de cassa poştală nu au adus venit.

Din cauza insolvenţei a Băncii din Mercurea-Ciuc în anul prezent n'am putut da premii din fundaţiunile dlui dr. Fodor Antoniu şi clasa a VIII. primă a liceului rom. cat. din Mercurea-Ciuc.

La donaţiunile premiilor au contribuit unii binefăcători: Dl. Dr. Élthes Andrei medic din Cârţa a premiat cu 200 Lei pe Antal Gabriel din cl. II. Premiul de 200 Lei Dlui Dr. Élthes Adalbert, medic din Mercurea-Ciuc a obţinut Löffler Aurél din cl. VI.—Premiul de 200 Lei Dlui Benedek Ladislau a primit Szennyes Carol din cl. VI. Dl. Dr. Csipak Ludovic director internatului a premiat pe Ferencz Josif VIII, Kovács Eugen VII, Antal Ştefan VI, Bors Blasiu V, Bardocz Ladislau, Boga Ladislau, Léstyán Francisc şi Vogel Ştefan, din cl. I. cu câte 100 Lei. Dl. profesor Mánya Francisc a oferit ca premiu 500 Lei, pe care-le au primit în proporţie egală Szántó Arpad şi Venczel Josif din cl. III.

c.) **Ajutoare.** Din donaţiunile binefăcătorilor particulari au obţinut 10 elevi cu totul 12.500 Lei. Din fondul de ajutor 5.

elevi au căpătat în total 2820 Lei. 5300 Lei, pe care l'a oferit Banca Transylvánia au fost distribuiţi între 4. elevi. Cu ajutorul de 1500 Lei oferit de o „societate de taroc" au fost ajutaţi 2. elevi.

d.) **Scutire de didactru şi de taxa de întreţinere.** Au fost scutiţi de didactru şi de taxa de întreţinere (în parte $^1|_4$, $^2|_4$, $^3|_4$. ori în intregime) 65. elevi în suma de 105,225 Lei.

Tuturor acelora, cari în tot decursul anului şcolar au împărtăşit liceul nostru de ajutor moral, în acest loc le spun mulţumită.

VIII. Internatul.

Internatul a funcţionat sub conducerea directorului Dr. Csipak Ludovic şi a prefecţilor de studiu Sándor Emeric şi Desideriu Purmann. Dintre locurile au fost ocupate 31, dar dintre aceştia 2 elevi şi-au facut studiile într'unalt institut 3. au fost în şcolile de altă natură, 1. a fost student de universitate. 19. au fost internaţi, ceilalţi şcoala au visitat-o din casa părintească. Numărul elevilor internaţi la sfârşitul anului 94, şi anume 19. bursieri, 71. cari au plătit, 2. gratuiţi şi doi gratuiţi de jumătate. Taxa de întreţinere pentru aceia, cari au plătit a fost 560 Lei pe lune, pentru bursieri 500 Lei. Gratuiţi au fost: Zsigmond Josif VI. şi Kovács Ignaţiu IV. Gratuiţi de jumătate: Madarász Juon VIII. şi Pongrácz Wilhelm V. Statusul rom. cat. Transilvanean a distribuit ca ajutorul extraordinar dintre elevii bursieri 8100 Lei. Câte 600 Lei le au primit Pongrácz Vilhelm, László Emeric, Tamás Gavril, Veress Joan, Léstyán Francisc, Szántó Árpád, Rácz Ludovic; au primit 500 Lei. Bardocz Juliu, Bors Blasiu, Gergely Árpád, Imre Zoltán, Részegh Toma, Endreffy Ivan; au primit 450 L. Vitos Gavril, Endes Gavril.

Elevii au fost provăzuţi pe deplin pentru taxa susmenţionată afară de spălare. Dintre 94. elevi au fost promovaţi cu laudă 5, corigenţi 22, repetent 1.

TABLOUL

averei fundaţiilor şi fondurilor ale internatului.

Numărul	Data înfiinţării	TITLUL	Capitalul in efecte	Capitalul In depuneri de câte eventuat in numir	Venitul anual	Spesele anuale	Sterea în 1 iunie 1926.
1	1912	Fundetia dlui canonic Imets — —	1300	60.22	2	—	1362,22
2	1913	Fondul intreţinerei clădirii a internatului	—	3693.22	435	—	9128.22
3	1921	Fondul de pian — — — — —	—	628.85	25	—	653,85

IX. Catalogul elevilor dupa situatie.

A tanulók névsora minősités szerint.

CLASA I. OSZTÁLY.

Profesor dirigente: *Dr. Csipak Ludovic Lajos* osztályfőnök.

	Numele elevului A tanuló neve	Purtarea - Magy.	Med. gener. Ált. osztály.	Situaţia — Minősités
	Antal Árpád	10	5·74	Promovat — Előlép
	Anlal Pavel Pál	10	7·80	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Bajkó Alexandru Sándor	10	7·59	" " " "
	Bajkó Adalbert Albert	10	7·02	" " " "
5	Balázs Francisc Ferenc	10	6·84	Promovat — Előlép
	Balázs Sigismund Zs.	10	7·23	Prom. cu bine — Előlép jó oszt.
	Bardocz Ladislau László	10	8·82	Prom. cu laude -- Előlép dicsért.
	Bartis Arpad Josif József	10	8·20	" " " "
	Benedek Adalbert Béla	10	6 28	Promovat — Előlép
10	Biró Gavril Gábor	10	6·69	" "
	Biró Ladislau László	10	6·48	" "
	Boga Ladislau László	10	8·53	Prom. cu laude -- Előlép dicsért.
	Csedő Anton Antal	10	6·98	Promovat — Előlép
	Csiszér H. Gavril Gábor	10	6·17	" "
15	Csiszér Andreí András	10	6·82	Promovat -- Előlép
	Endreffy Ivan L. Iván L.	8	7·15	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Erdélyi Adalbert Béla	10	8·23	" " " "
	Erdélyi Alexandru Sándor	10	7 66	Promovat — Előlép
	Farkas Desideriu Dezső	10	5·87	" "
20	Fodor Ladislau László	10	6·79	Promovat — Előlép
	Fejér Ignáţie Ignác	10	6 66	" "
	Fénya Ernest Ernő	10	7·48	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Gál Francisc Ferenc	10	6·25	Promovat. -- Előlép
	Gál Coloman Kálmán	10	6·30	Promovat — Előlép
25	Gegő Emeric Imre	10	74·8	Prom cu bine -- Előlép jó oszt.

CLASA I. OSZTÁLY.

	Numele elevului A tanuló neve	Purtarea - Magv.	Med. gener. Ált. osztály.	Situaţia — Minősités
	Imre Gavril Gábor	8	5·64	Cor. la l. m. şi mat. Javit m. és menyt.
	Imre Ladislau László	10	6·05	Promovat — Előlép
	Incze Gavril Gábor	10	7·41	Prom. cu bine — Előlép jó oszt.
	Jakabos Mihail Mihály	10	5·87	Cor. la l. româna. Javit a román nyelv.
30	Koós Andrein András	10	7·20	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Kósa Vincenţiu Vince	10	7·15	" " " "
	Léhner Ladislau László	10	5·84	" " " "
	Lenk Aloisiu Alajos	10	5·79	Repetent — Ismétel
	Léstyán Francisc Ferenc	10	8·17	Prom. cu laude -- Előlép dicsért.
35	Minier Andrei András	10	6·74	" " " "
	Minier Carol Károly	10	7·20	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Nagler Ferdinand Nándor	10	7·58	" " " "
	Nagy Zoltan Zoltán	8	6·35	" " " "
	Pototzky Edmund Ödön	8	5·64	Cor. la l. rom. şi m. Javit rom. és m. ny.
40	Pusztai Josif József	10	6·43	Promovat — Előlép.
	Rácz Grigore Gergely	10	7·15	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Sebők Ludovic Lajos	10	6·97	" " " "
	Sprencz Pavel Pál	10	7·46	" " " "
	Szabó Carol Károly	10	7·00	" " " "
45	Szabó Vilhelm Vilmos	10	6·97	" " " "
	Szentes Gavril Gábor	10	5·87	Cor. la l. rom. şi m. Javit rom. és m. ny.
	Tamás Ludovic Lajos	10	6·25	Promovat — Előlép.
	Turóczy Ludovic Lajos	10	5·94	" "
	Veress Alexandru Sándor	10	6·10	" "
50	Vogel Ştefan István	10	9·02	Prom. cu laude -- Előlép dicséret.
	Weigel Francisc Ferenc	8	5·89	Cor. la rom. şi franc. Javit r., franc. ny.

Repesaţi — Kimaradtak: Kedves Adolf, Kósa Josif József, Kovács Gavril. Gábor.

CLASA II. OSZTÁLY.

Profesor dirigente: *Buszek Juliu Gyula* osztályfőnök.

	Numele elevului A tunuló neve	Purtarea - Magv.	Med. gener. Ált. osztály.	Situaţia — Minősités
	Adorján Ştefan István	10	6·07	Promovat — Előlép.
	Adorjáni Ladislau László	10	6·30	Cor. la matemat. Javit a mennyiségt.
	Antal Gavril Gábor	10	8·76	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Ábrahám Josif József	8	7·47	Promovat — Előlép

CLASA II. OSZTÁLY.

	Numele elevului A tanuló neve	Putarea - Magv.	Med. gener. Ált. osztály.	Situația — Minősités
5	Balla Stefan István	10	6·47	Cor. la l. fran. şi mat. Javit franc. menyt.
	Bálint Tiberiu Tibor	10	6·14	Cor. la matemematica. Javit a számtanb.
	Benő Anton Antal	8	5·99	„ „ „ „
	Buszek Ladislau László	10	8·42	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Csedő Ladislau László	8	5·16	Cor. la matem. -- Javit a számtanból
10	Czika Stefan István	10	5·78	„ „ „ „
	Daradics Gavril Gábor	10	6·56	Promovat — Előlép
	Erőss Josif József	3	5·69	Cor. la l română. Javit a románból
	Fazakas Andrea András	6	6·04	Cor. la l. franc. şi mat. Jav. franc. számt.
	Fejér Zoltán	8	5·99	Cor. la geogr. Javit a földrajzból,
15	Horváth Martin Márton	10	7·09	Promovat — Előlép
	Jakabos Pavel Pál	8	5·68	Cor. la germ. şi matem. Jav. német. számt.
	Kalfás Ladislau László	8	6·87	Promovat — Előlép
	Keresztes Alexandru S.	10	7·14	„ „
	Lakatos Dionisiu Dénes	9	6·48	„ „
20	Miklós Francisc Ferenc	10	7·83	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Minier Adalbert Albert	10	6·73	Promovat — Előlép
	Pál Alexandru Sándor	8	5·42	Cor. la geogr. şi mat. Jav. földr. számt.
	Pál Zoltán	10	6·92	Promovat — Előlép
	Petrányi Ernest Ernő	8	5·43	Cor. la l. română. Javit a románból
25	Petres Adalbert Béla	8	6·59	Promovat — Előlép
	Péter Josif József	8	5·74	„ „
	Pototzky Ladislau László	8	4·61	Repetent — Ismétel
	Rácz Mihail Mihály	10	6·33	Cor. la l. română. Javit a románból
	Sárdi Pavel Pál	8	6·23	Promovat — Előlép
30	Szilágyi Desideriu Dezső	10	7·94	Promovat — Előlép
	Szántó Andrei András	10	8·75	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Szopos Adalbert Albert	8	7·16	Promovat — Előlép
	Varga Alexandru Sándor	8	5·54	Cor. la matematica. Javit a számtanból
	Venczel Ladislau László	10	8·71	Prom. cu laude -- Előlép dicséret.
35	Vizi Josif József	8	8·63	Promovat cu bine - Előlép jó oszt.
	Vizi Alexandru Sándor	10	5·80	Promovat — Előlép

Retraşi — Kilépett: Gyenge Desideriu Dezső, Kiss Juliu Gyula, Knoblok Juliu Gyula.

CLASA III. OSZTÁLY.

Profesor dirigente: *Borcsa Grigorie Gergely* osztályfőnök.

	Numele elevului A tanuló neve	Purtarea — Magv.	Med. gener. Ált. osztály.	Situația — Minősités
	Ambrus Zoltan Zoltán	8	7·47	Promovat — Előlép
	Bálint Josif József	8	5·16	Repetent — Ismétel
	Becze Anton Antal	10	6·14	Promovat — Előlép
	Biró Ladislau László	8	6·83	Cor. la l. română. Javit a román nyelvből
5	Birta Emeric Imre	10	6·85	Promovat — Előlép
	Császár Josif József	8	5·76	Cor. la geografia. Javit a földrajzból
	Cseh Alexandru Sándor	10	6·61	Promovat — Előlép
	Daradics Alexiu Elek	8	6·99	„ „
	Ferencz Adalbert Béla	8	5.47	Cor. la ist. şi matemat. Jav. tört., számtan.
10	Ferencz Ladislau László	10	7·28	Promovat — Előlép
	Fodor Tibor	8	6·71	„ „
	Füleki Alexandru Sándor	8	6·19	Cor. la limb. rom. şi geogr. Jav. rom. földj
	Incze Lazăr Lázár	8	6·25	Promovat — Előlép
	Koncsag Francisc Ferenc	8	6·89	„ „
15	Kozár Francisc Ferenc	6	4·99	Repetent — Ismétel
	Kövér Alexandru Sándor	10	6·75	Promovat — Előlép
	Mánya Ernest Ernő	8	5·83	„ „
	Mezei Adalbert Béla	10	6·17	„ „
	Moldován Gavril Gábor	8	5·33	cor. la l. franc. Jav. a francia nyelvből
20	Nagy Mihaiu Mihály	8	6·52	Promovat — Előlép
	Nágler Henric Henrik	10	7·78	„ „
	Nuridsány Andrea András	8	6·47	„ „
	Prohászka Andrea András	8	5·75	Cor. la georg. şi mat. Jav. földr. számt.
	Rafain Emeric Imre	10	8·09	Promovat — Előlép
25	Román Victor Viktor	10	7·54	„ „
	Schmidt Joan János	10	6·40	„ „
	Simó Francisc Ferenc	8	7·23	„ „
	Strul Ijo Izsó	10	7·37	„ „
	Szántó Arpad Árpád	10	9·35	Prom. cu laudă. -- Dicsért. előlép
30	Székely Nicolae Miklós	10	5·73	Cor. la ist. şi mat. Jav. tört. és számtanból
	Szopos Coloman Kálmán	10	5·99	Promovat — Előlép
	Tamás Gavril Gábor	10	7·64	„ „
	Venczel Josif József	10	9·71	Prom. cu laudă -- Előlép dicséret.
	Veress Joan János	10	7·83	Promovat — Előlép
35	Vischer Ştefan István	8	6·45	„ „
	Winzám Nicolae Miklós	8	6·90	„ „

S'a retras — Kimaradt: Udvari Coloman Kálmán.

A decedat — Meghalt: Antal Carol Károly.

CLASA IV. OSZTÁLY.

Profesor dirigente: *Ferencz Iuliu Gyula* osztályfőnök.

	Numele elevului A tanuló neve	Putarea — Magy.	Med. gener. Ált. osztály.	Situaţia — Minősités
	Bernád Ştefán István	10	6 85	Promovat — Előlép
	Botár Zoltán	10	7 53	" "
	Buzás Emeric Imre	8	5·68	Repetent — Ismétel
	Csiszer Josif József	10	6·97	Promovat — Előlép
5	Csutak Gavril Gábor	10	6·58	" "
	Dénes Josif József	10	7·10	" "
	Dobos Ladislau László	8	6·12	" "
	Erős Ladislau László	8	6·12	cor. din mat. Javit a mennyiségt.
	Élthes Emeric Imre	8	6·08	Promovat — Előlép.
10	Gál Josif József	8	6·68	" "
	Gegő Anton Antal	10	6·24	" "
	Györpál Francisc Ferenc	8	5·85	cor. la limb. germ. şi ist. Jav. a ném., tört.
	Györpál Josif József	8	5·93	Cor. la matemat. Jav. a mennyiségtanból
	Hellwig Róbert	8	4·76	Repetent — Ismétel
15	Holló Gavril Gábor	8	6·26	Promovat — Előlép
	Ilyés Ladislau László	10	7·20	" "
	Kosztur Eugen Jenő	8	6 91	cor. la matem. Jav. a mennyiségtanból
	Kovács Ignaţ Ignác	10	7·66	Promovat — Előlép
	László Emeric Imre	10	7·97	Prom. cu bine -- Jó eredm. előlég
20	Lukács Adalbert Béla	8	5·53	cor. la l. lat. şi matem. Javit lat., menyt.
	Miklós Martin Márton	10	5.97	Promovat — Előlép
	Nagy Josif József	8	6·03	cor. la l. germ. şi matem. Jav. n. menyt.
	Nagy Samuil Samu	10	6·30	Promovat — Előlép
	Nádasdi N. Juliu Gyula	8	5·46	Cor. la l. germ. şi mat. Jav. ném. mennyt.
25	Opra Pável Pál	10	7·89	Prom. cu bine -- Jó eredm. előlép
	Orbán Alexandru Sándor	10	5·48	Promovat — Előlép
	Pálosi Ladiszlau László	10	8·35	Prom. cu laudă -- Dicséreţ. előlép
	Rácz Ludovic Lajos	10	7·78	Promovat — Előlép
	Sándor Geiza Géza	10	5·93	" "
30	Smilovits Ladislau László	10	8·33	Prom. cu laudă. -- Dicséret. előlép
	Sófalvy Ladislau László	8	5·24	Repetent — Ismétel
	Szabó Adalbert Béla	10	6·45	Promovat — Előlép
	Szabó Zoltán	10	5·22	cor. la l. germ. şi matem. Jav. n. menyt.
	Tamás Andreiu András	10	5·22	Promovat — Előlép
35	Tulit Francisc Ferenc	8	5 22	Cor. la l. germ. şi mat. Jav. ném. menyt.
	Udvari Ladislau László	10	6 89	Promovat — Előlép
	Vécsey Gavril Gábor	8	5·50	cor. la ist. şi mat. Jav. tört. mennyiségt.
	Vitos Gavril Gábor	8	6·80	cor. la matem. Jav. a menny-ból
	Zöld Ádám	10	6·43	Promovat — Előlép

S'a retras — Kimaradt: Tarsay Zoltan.

CLASA V. OSZTÁLY.

Profesor dirigente: *Mánya Francisc Ferenc* osztályfőnök.

	Numele elevului A tanuló neve	Purtarea—Magv.	Med. gener. Ált. osztály.	Situaţia — Minősités
	Bors Blasiu Balázs	10	8·35	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Csedő Joan János	10	7·50	" " " "
	Endes Gavril Gábor	6	8·25	" " " "
	Ferencz Beniámin	10	8·42	" " " "
5	György Anton Antal	10	8·—	Prom. cu laude. -- Előlép dics.
	Jakab Ladislau László	10	8·—	Promovat — Előlép
	Jakabos Stefan István	10	7·15	" "
	Márkus Ştefan Istán	10	7·07	" "
	Máthé Ladislau László	10	7·78	Prom. cu laude -- Előlép dics.
10	Pongrácz Guilelm Vilmos	10	8·—	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Szabó Dominic Domokos	10	7·30	Promovat — Előlép
	Tima Francisc Ferenc	8	6·90	" "

CLASA VI. OSZTÁLY.

Profesor dirigent: *Antal Áron* osztályfőnök.

	Numele elevului A tanuló neve	Purtarea—Magv.	Med. gener. Ált. osztály.	Situaţia -- Minősités
	Ambrus Dionisie Dénes	8	5·69	Cor. la l. rom. şi germ. Jav. rom., német.
	Ambrus Stanislav Szaniszló	8	5·96	Rromovat — Előlép
	Antal Ştefan István	10	9·11	Prom. cu laudă -- Előlép dicséret.
	Bardócz Juliu Gyula	8	7·35	Promovat -- Előlép
5	Cseh Andrei András	8	6·54	" "
	Csiszér Andrei András	8	6·02	" "
	Deák Francis Ferenc	8	7·55	Prom. cu bine -- Jó oszt. előlép
	Ferencz Juliu Gyula	8	6·61	Promovat — előlép
	Imre Ludovic Lajos rep.	8	6·26	cor. l romană. Javit a románból
10	Keresztes Joan János	8	5·28	cor. l. magh. şi fiz, Jav. magy., fizikából
	Löffler Aureliu Aurél	8	7·67	Prom. cu bine -- Jó oszt. előlép
	Lőrincz Geiza Géza	8	6·09	cor. l. latin şi mat. Javit a lat., számtanb.
	Márton Anton Antal	8	6·06	cor. l. latin. Javit a latinból
	Mihály Ştefan István rep.	8	6·12	cor. la german, Javit a németből
15	Molnár Dezideriu Dezső	8	5·27	Repetent — Ismétel
	Pálosy Geiza Géza	10	8·27	Prom. cu laudă -- Előlép dicsért.
	Sándor Coloman Kálmán	8	6·75	Promovat — Előlép
	Sprencz Gheorghe György	8	6·13	" "
	Szennyes Carol Károly	8	8·36	Prom. cu bine. Jó oszt. előlép

CLASA VI. OSZTÁLY.

Numele elevului A tanuló neve	Purtarea—Magv.	Med. gener. Ált. osztály.	Situaţia — Minősités
20 Székely Guilelm Vilmos	8	6·10	cor. la rom. şi mat. Javit rom., számtb.
Vákár Ludovic Lajos	8	6·43	Promovat — Előlép.
Veress Ladislau László	6	5·38	Repetent — Ismétel
Veress Maxim Miksa	8	5 77	cor. la germ. şi mat. Jav. német, szamtan
Zsigmond Josif József	8	7·50	Promovat — Előlép.

Retraşi — Kilépett: Ligeti Mihail és Orbán Árpád.

CLASA VII. OSZTÁLY.

Profesor dirigent: *Purman Desideriu Dezső* osztályfőnök.

Numele elevului A tanuló neve	Purta ea—Magv.	Med. gener. Ált. osztály.	Situaţia — Minősités
Adamicza Ladislau László	8	5·95	Cor. la l. germană. Javit a németből
Balázs Josif József	8	5·80	Promovat — Előlép'
Berger Emanuel Manó	8	6 87	" "
Csedő Gheorghe György	8	6·59	" "
5 Cseh Ştefan István	8	6·11	cor. la l. română. Javit a románból
Gergely Árpád	8	6·29	cor. la l. germană. Javit a németből
Gergely Gheorghe György	8	6·13	Promovat — Előlép
György Árpád	8	6·52	" "
Györpál Joan János	8	6·46	cor. la limba vomână, Javit a románból
10 Hadnagy Gy. Árpád	8	7·17	Promovat — Előlép.
Halmágyi Ladislau László	8	6·19	cor. la limba germn. Javit német nyelv.
Kovács Eugen Jenő	10	7·56	Promovat — Előlép
Mezei Gejza Géza	8	6·20	cor. la limb. Javit a németből
Péter Valentin Bálint	8	5·64	cor. la l. maghiară. Javit a magyarból
15 Pongrácz Eugén Jenő	8	5·71	cor. la matem. şi fizica. Jav. meny., fizik.
Salló Emeric Imre	8	5·65	cor. la germană. Javit a németből.
Schmidt Ladislau László	8	7·42	Prom. cu bine. Előlép jó oszt.
Száva Anton Antal	10	8·43	" " " "
Tóth Tiberiu Tibor	8	5·42	cor. la l. rom. şi germ. Jav. rom. n. nyelv
20 Vécsey Juliu Gyula	8	7·21	Promovat — Előlép
Zsögön Ladislau László	8	6·17	cor. la l. rom. şi magh. Jav. rom., m. ny.

CLASA VIII. OSZTÁLY.

Profesor dirigent: *Albert Guilelm Vilmos* osztályfőnök.

	Numele elevului A tanuló neve	Purtarea—Magy.	Med. gener. Ált. osztály.	Situația — Minősités
	Balogh Anton Antal	8	8·35	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
	Csató Attila	8	7·11	cor. din ist. rom. Jav román történelemb.
	Dávid Emeric Imre	6	5·81	Repetent — Ismétel
	Endes Josif József	8	5·02	Promovat — Előlép
5	Ferencz Josif József	10	8·73	Prom. cu laudă -- Diçsérettel elől.
	Imreh A. Zoltán	8	8·20	Promovat — Előlép
	Kovács Grigorie Gergely	8	5·85	„ „
	Madarász Joan János	10	8·05	„ „
	Mayer Ladislau László	8	7·93	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
10	Nagy Andrei András	8	6·31	cor. din. ist. Javit a történelemből
	Pál Juliu Gyula	8	6·40	Promovat — Előlép
	Részeg Toma Tamás	8	7·46	„ „
	Rusz Sántha G. György	8	6·39	„ „
	Schmidt Josif József	8	8·23	Prom. cu bine -- Előlép jó oszt.
15	Smilovits Ernest Ernő	8	7·45	Promovat — Előlép
	Tarsay Alexandru Sándor	6	6·23	„ „
	Teitelbaum Alexandru S.	6	6·57	„ „
	Vogel Josif József	10	9·20	Prom. cu laudă -- Dicsérettel elől.

X Date statistice despre elevii pro 1925—26

Statisztikai kimutatás az 1925—26. iskolai évről.

	Tabloul elevilor / A tanulók kimutatása	Clasa — osztály I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Total Összesen
După număr Szám szerint	Elevii ord Rendes t.: Inscrişi — felvétetett	54	39	38	40	12	26	21	18	248
	Repăşiti — kimaradt	3	3	1	1	—	1	—	—	9
	Murit — meghalt	—	—	1	—	—	—	—	—	1
	La sfârş. an. sunt. clas. -- Osztályoztatott	51	36	36	89	12	25	21	18	238
După confesiune Vallás szerint	Ordodocşi -- görögkeleti	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Greco catolic - görög katholikus	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Rom. cat. -- római katholikus	48	32	33	36	12	24	19	15	219
	Luterani -- ev. lutheránus	1	—	—	1	—	—	—	—	2
	Reformaţi -- református	1	3	1	1	—	1	—	1	8
	Unitari -- unitárius	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Izraeliţi -- izraelita	1	1	2	1	—	—	1	2	8
După cetăţenie şi după domicil circumscr. Állampolgárság és lakóhely szerint.	Români -- románlai	51	36	36	39	12	25	21	18	238
	Străini -- külföldi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Din loc -- helybeli	13	15	16	8	2	8	11	6	79
	Din judeţ -- megyebeli	29	18	19	26	9	15	9	12	137
	Din provincie -- tartománybeli	9	3	1	5	1	2	1	—	22
	Din alte provincie -- más tartománybeli	—	—	—	—	—	—	—	—	—
După naţionalitate Nemzetiség szerint.	Români -- román	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Unguri -- magyar	50	35	34	37	12	25	19	16	228
	Germani -- német	—	—	—	1	—	—	—	—	1
	Evrei -- zsidó	1	1	2	1	—	—	1	2	8
După ocupaţiunea părinţilor A szülők foglalkozása szerint	Agriculturi mici - kisbirtokos, földmives	11	6	10	8	4	5	4	7	55
	Industriaşi mici -- kis iparos	13	5	6	7	1	2	1	—	35
	Negutători -- kis kereskedő	6	2	6	4	—	4	2	4	28
	Preot -- pap	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Profesori -- tanár	1	3	1	1	—	2	1	2	11
	Invăţători -- tanitó	4	1	3	8	—	3	—	—	19
	Oficianţi -- hivatalnok	4	13	9	9	5	8	10	4	62
	Int. cu ocupaţ. liberă -- más fogl. értelms.	12	6	1	2	2	1	2	1	27
	Magánzó	—	—	—	—	—	—	—	—	—
După etate Kor szerint	10—12 ani — éves	47	34	—	—	—	—	—	—	81
	13—14 „ „	4	2	29	8	—	—	—	—	43
	15—16 „ „	—	—	7	30	10	12	—	—	59
	17—18 „ „	—	—	—	1	2	13	20	15	51
	19—20 „ „	—	—	—	—	—	—	1	3	4

	Tabloul elevilor A tanulók kimutatása	Clasa — osztály I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Total Összesen
după situația a materială Vagyoni állapot sz.-t	Bună -- jó	1	4	3	2	1	2	--	1	14
	Mijlocil -- közepes	39	21	26	31	10	18	17	16	178
	Lipsiți -- vagyontalan	11	11	7	6	1	5	4	1	46
după situația familiară Családi állapot sz.-t	Orf. de rasb. -- hadi árva	5	—	4	1	—	—	—	—	10
	Orf. de tată - apátlan árva	—	—	3	2	2	1	2	1	11
	Orf. total -- teljesen árva	2	—	—	—	—	—	—	—	2
După purtarea Magaviselet szerint	Foarte bună -- dicséretes	46	18	18	22	10	1	2	3	120
	Bună -- jó	5	17	17	17	1	17	19	12	105
	Potrivita -- megfelelő	—	1	1	—	1	6	—	3	12
	Reu -- rossz	—	—	—	—	—	1	—	—	1
După progresul în studii Tanulmányi előmenetel szerint	Prom cu laude -- dicsérettel előlép	5	4	2	2	2	1	1	2	19
	Promovat -- előlép	40	17	26	23	10	10	9	13	148
	Corigent -- javit	5	14	6	11	—	9	11	2	58
	Repeten -- osztályismétlésre utasittatott	1	1	2	3	—	2	—	1	10
Progresul în studiu după examenele de corig. Tan. előmenetel a javitó vizsga után	S'au prezentat la exam. de corigentă									
	Javitó vizsgára jelentkezett	3	12	6	11	—	8	11	1	52
	Nu s'au prezentat -- nem jelentkezett	2	2	—	—	—	1	—	1	6
	Au reusit la exam de corig. -- sikerrel vizsg.	2	11	6	10	—	8	11	1	49
	Repetent la exam de corig. -- oszt. ism. uts.	1	1	—	1	—	—	—	—	3
	Promovat cu totul -- felléphet összesen	47	32	34	35	12	19	21	16	216
	Repetent cu totul -- ismétlésre utasit. össz.	2	1	2	4	—	2	—	1	12

Examenele de admitere în clasa V. în sesiune Sept. Examenele încris s'au tinut la 23 şi cele orale la 24 Sept. — S'au prezentat 10 elevii, au reuşit 6. Aşa dar la examenele ţinute în Junie şi Septemvrie s'au prezentat cu totul 29 elevi, şi au reuşit 17 (58.6%.) Delegatul ministerial a fost Dl. A. Manciulescu, directorul liceului de stat din Gheorgheni.

Examenele de corigentă. Elevii din clasa IV. au dat examen la 20 Sept. S'au prezentat 11 elevi au reusit 10. — Examenele celorlalte clase s'au tinut la 24 şi 25. S'au prezentat 39 şi au reuşit 37.

* * *

A negyedik osztályosok vizsgája szeptemberben. Írásbeli szeptember 23-án, szóbeli szeptember 24-én. Jelentkezett 10 tanuló, síkerrel vizsgázott 6. Igy a juniusi és szeptemberi felvételi vizsgára jelentkezett összesen 29 tanuló, sikerrel vizsgázott 17 tanuló (58·6%). Miniszteri biztos volt A. Manciulescu.

Javitó vizsgálatok. A IV. osztályosok szeptember 20-án vizsgáztak. Jelentkezett 11. Sikerrel vizsgázott 10.

A többi osztályok vizsgája szeptember 24- és 25-én volt. Jelentkezett: 39. Sikerrel vizsgázott: 37.

I. Adatok intézetünk történetéhez.

1. **Az intézet jellege.** Intézetünk „Az erdélyi római katholikus Státus csíkszeredai főgimnáziuma". Alapitásának idejét pontosan nem lehet megállapitani. Bizonyos, hogy a Szent-Ferencrendi atyák alapitották Csíksomlyón a XVII. század közepén. Ők épitették az első épületét, mely az 1661-iki tatárbetörés idejében elpusztult. Ujraépitették 1669-ben és vezették 1774-ig. Ekkor ugyanis az erdélyi főkormányszék kebelében a kath. alapok és alapítványok kezelésére alakult Catholica Commissió vette át az intézet felügyeletét és gondozását; de a tanítást ezután is kizárólag a szerzetesek végezték 1852-ig; 1853-tól 1900-ig szerzetesek, egyházmegyei papok és világi tanárok; 1901-től csak egyházmegyei papok és világi tanárok. A Catholica Commissió helyébe 1866-ban az önkormányzati joggal felruházott Katholikus Státus lépett, mely jelenben is fentartja és kormányozza. — A régi épület az uj idők követelményeinek nem felelvén meg, az erdélyi róm. kath. státus, mint főtanhatóság az intézetet a főközlekedési vonalok központjába, a vármegye székhelyére, Csíkszeredába helyezte át és részére 1909—1910-ben palotaszerű épületet emelt.

2. **Az iskolai év kezdete.** Az iskolai évet a Rendtartásban előírt időben kezdettük. Szept. 1-től 12-ig volt a tanulók beírása és az I. osztályosok felvételi vizsgája. Felvételi vizsgát azoknak kellett tenni, kik az elemi iskolából nem hoztak államilag érvényes abszolváló bizonyitványt. Szept. 14., 15.. 16. napjain tartottuk a javitó vizsgák irásbelijét és a négy alsó osztály szóbelijét. Szept. 21. és 22. napjain folyt le a IV. osztályosok felvételi vizsgája az V. osztályra Alexe Manciulescu, gyergyószentmiklósi állami liceum igazgatójának, mint miniszteri biztosnak elnöklete

alatt. Intézetünk életének egyik szomoru mozzanata volt ez; mert 38 negyedik oszt. tanulóból csak 19 jelentkezett vizsgára és csak tizenkettőnek sikerült az V. osztályra fellépni. Szept. 23., 24 napjain volt a négy felső osztály javító vizsgája. Szept. 25-én Veni Sancte s a tanév megnyitása és 26-án a tanitás megkezdése. A tanítás rendes folyását — a szennyviz-csatorna eldugulása miatt január végén — három napos szünet szakitotta meg. A ta-nítás a VIII. osztályban május 31-ig, az V., VI., VII. osztályban jun. 5-ig s a négy alsó osztályban junius 10 ig tartott.

A négy felső osztály a főtanhatóság által jóváhagyott terv szerint évzáró-vizsgálatokkal fejezte be az iskolai évet. — Ezek kezdetüket vették junius 5-én a VIII. osztály vallástani vizsgájával. Ezen a vizsgán Majláth Gusztáv Károly püspök úr Őnagyméltósága elnökölt. A többi vizsgálatok ellenőrzésére Alexe Manciulescu miniszteri biztos küldetett ki.

A IV. osztály *felvételi vizsgájának* írásbeli része junius 18-án, a szóbeli 19-én volt. Az osztály 39 tanulójából 19 állott felvételire s eredménnyel tette le 11. Ezen a vizsgálaton is Alexe Manciulescu volt a miniszteri biztos.

A *baccalaurcatusnak* nevezett érettségi vizsga ebben az évben is a Marosvásárhelyre kiküldött állami bizottság előtt folyt le junius 25. és következő napjain. Erre a vizsgára 16 tanuló jelentkezett. Az írásbelin elmarasztaltatott 8, szóbelire állott 8, sikerrel vizsgázott 4. Tehát 25%.

3. **Személyi ügyek**. A Csató János halálával megüresedett természetrajzi tanszékre rendes tanári jelleggel és illetmények mellett *dr. Boga Lajos* neveztett ki. *Scheweighoffer Tamás* és *Venczel József* betegség miatt nyugalomba bocsáttattak. — *Zsögön Zoltán*, a tanítóképző intézet rendes tanára, a rajzoktatás ellátására, *Ganea Károly* a román nyelvnek az I., II. és IV. osztályban való tanítására óraadó tanárként alkalmaztatott.

4. **Iskolalátogatások.** Iskolánkat a lefolyt évben két izben is meglátogatta *Majláth Gusztáv Károly* gróf, püspök úr Őnagyméltósága, továbbá *D. Th. Sperantia*, a kisebbségi iskolák felügyelője.

5. **Tanulók.** Felvétetett 248 nyilvános rendes tanuló. Meghalt 1, kimaradt 9, (elbiráltatott) 238.

6. **Egészségi állapot** az egész év folyamán kedvező volt, bár márciusban az influenza az iskolától több tanulót nehány napra elvont. — Intézetünknek van egy halottja: *Antal Károly* III. osztályos 1925. dec. 26-án Csíkcsomortánban, a szülői háznál meghalt.

7. **Vallás-erkölcsi állapot. Hitélet.** Imával kezdettük és végeztük minden nap a tanítást. A tanári testület és az ifjuság vasár- és ünnepnap szent beszédet és szentmisét hallgatott. — Tavaszi és melegebb őszi hónapokban a misehallgatás hétköznap is kötelező volt. Az év folyamán az ifjuság együttesen hétszer végzett szent gyónást és hétszer áldozott. Minden hó első péntekén sokan gyóntak és áldoztak. Voltak, akik gyakrabban, sőt naponkint járultak a szent asztalhoz. A husvéti lelkigyakorlatokat március 11., 12., 13. napjain tartottuk. Az öt felső osztály szónoka P. Olasz Péter, jézustársasági atya volt; a három alsó osztályé pedig Veress Ernő, a brassói róm. kath. főgimnázium hittanára. A tanárok is példaadólag részt vettek és mindnyájan a szentségekhez járultak. Junius 4-én *Majláth Gusztáv Károly* püspök úr Önagyméltósága 42 ifjunak adta fel a bérmálás szentségét.

A nem katholikus vallású tanulók saját hitoktatójoknál hetenkint kétszer jelentek meg vallásoktatásra, és kötelesek voltak vallásuk istenitiszteletén megjelenni és ünnepeit megtartani.

8. **Iskolai ünnepélyek.** Május 10-én Románia függetlensége kikiáltásának évforduióján d. u. 5 órakor isk. ünnepély volt magyar és román szavalatokkal, énekkel és zenével. A beszédet *Mánya Ferenc* tanár tartotta.

Áldozó csütörtökön megünnepeltük a csatában elesett hősök emlékét. A temetőben dr. Boga Lajos mondotta az ünnepi beszédet. —

A tanév bezárása után, julius 2-án, Sarlós Boldogasszony napján tartották intézetünk „véndiák"-jai találkozójukat szép ünnepségek keretében.

II. Intézeti személyzet.

a.) A tanári testület.

Sorszám	A tanár neve és alkalmazása	Szak-tárgyai	Tanári évei sz.	Milyen tantárgyat tanitott?	Melyik osztályban és hány órában?	Heti óráinak sz.	Egyéb iskolai megbizatása
1	**Kassai Lajos** igazg., tb. kanonok, szentszéki tanácsos	Magyar és latin nyelv	40	Philos. prop. Magyar ny.	VII. 2, VIII, 1, I. 4.	7	
2	**Mayer János** helyettes igazgató	Magyar és német nyelv	25	Román nyelv Német ny.	V. 3, V.I 3, VII. 3, VIII. 3. VI. 2, VII. 2, VIII. 2.	18	
3	Dr. Kolonics Dénes iskola-orvos, rendes egészségtan tanár	Egészségtan	25	Egészségtan	IV. 1, VII. 1,	2	
4	**Ferencz Gyula** rendes tanár	Magyar, latin és görög nyelv	22	Magyar ny., Latin nyelv	III. 3, IV. 3. III. 4. IV. 3, VII. 4.	17	Módsz. ért. jegyző. IV. főnöke
5	**Antal Áron** rendes tanár	Történelem és latin nyelv	20	Történelem, Latin nyelv	I. 2, III. 2, VI. 2, VII. 2. VI. 5, VIII. 4.	17	VI. o. főnöke
6	**Purman Dezső** rendes tanár	Mennyiségtan, fizika	20	Mennyiségt. Fizika	II. 3, IV. 3, VI. 4, VII. 3, VIII. 2. VII. 2.	17	VII.o. főnöke
6	**Albert Vilmos** rendes tanár	Magyar és latin nyelv	17	Francia ny.	I. 3, II. 3. III.--VIII.2 -2.	18	A tanári könyvtár őre, VIII. o. főnöke
8	**Borcsa Gergely** rendes tanár	Mennyiségtan, fizika	15	Mennyiségt. Fizika	I. 3, III. 3, V. 3. III. 3, V. 2, VI. 2, VIII. 2	18	A fizikai szertár őre, III. o. főnöke
9	**Buszek Gyula** rendes tanár	Földrajz, történelem	15	Földrajz, Történelem, Német ny.	I. 3, II. 2, III. 2. IV. 2. II. 2, V. 2. II. 2, V. 2.	17	Tanári értekezletek jegyzője, II. o. főnöke
10	**Dr. Csipak Lajos** rendes tanár	Magyar és latin nyelv	14	Magyar ny., Szépirás	I. 4, V. 3, VI. 3, VII. 3, VIII. 3. I. 2.	18	A finev. int. igazgatója, önk. vezetője az I. o. főnöke.

Sorszám	A tanár neve és alkalmazása	Szak-tárgyai	Tanári évei sz.	Milyen tan-tárgyat tanitott?	Melyik osztályban és hány órában?	Heti órának sz.	Egyéb iskolai megbizatása
11	**Dr. Boga Lajos** rendes tanàr	Természet-rajz, földrajz	12	Földrajz, Term.-rajz, Német ny.	V. 3. I—II., VI., VII., VIII. 2—2, IV. 3. IV. 2.	18	A term. rajzi szertàr őre
12	**Mánya Ferenc** okleveles rendes tanár	Történelem, latin nyelv	11	Román ny., Latin ny, Történelem, Alkotmányt.	III. 3, V. 5, IV. 3, VIII. 3, IV. 1, VIII. 2	17	Az ifjuságí könyvtár őre V. o. főnöke
13	**Sàndor Imre** rendes tanár	Vallástan	6	Vallástan,	I—VIII.	16	Gimn. hitszónok, a finev. aligazgatója a Mària kongr. vez.
14	**Kozma Géza** helyettes tanár	Torna, ének zene	5	Torna, Ének, Szépírás	I.— VIII. 1-1. I.— VIII. 1-1. II. 2.	18	A torna- és zeneszertár őre
15	**Zsögön Zoltán** óraadó	—	—	Rajz	I., II., III. 2-2. IV., V. 2, VI., VII. 2, VIII. 1.	11	Rajzszertár őre
16	**Ganea Károly** óraadó	—	—	Román ny.	I. 4, II. 4, IV.3.	11	

A nem katholikus tanulók hitoktatói az intézeten kivül részesitették növendékeiket vallásoktatásban. — A református hitoktató: *Takács Károly* és az izraelita *Wieder Salamon.*

Rendkivüli tárgyak a zene és karének. A zenekarnak 15 és az énekkarnak 60 tagja volt. Heti 2--2 órában tanította: *Kozma Géza.*

b.) Segédszemélyzet.

Deák Árpád, gépész-szerelő.
Szennyes János, iskola-szolga.
Tamás Józsefné, helyettes szolga.

III. A TANÁROKNAK A NYILVÁNOSSÁGOT ÉRDEKLŐ TEVÉKENYSÉGE.

Kassai Lajos igazgató, a csíksomlyói róm. kath. iskolák pénzalapját kezelő püspöki nagy bizottmánynak, az erdélyi róm. kath. Státusgyülésnek, a csíkszeredai kaszinó igazgató választmányának tagja.

Mayer János a gimn. tanártestületnek státusgyülési képviselője. —

Borcsa Gergely a csíksomlyói róm. kath. iskolák pénzalapjának és az amellett kezelt alapítványoknak pénztárnoka.

Albert Vilmos írta a „Véndiák" ünnepély műsoros estélyére a „Prolog"-ot. Az Oltáregyesület nagybőjti összejövetelein előadásokat tartott.

Antal Áron a történelmi novella-írás terén fejtett ki tevékenységet és felolvasást tartott az Oltáregyesület egyik estélyén.

Buszek Gyula, mint a „Katholikus Népszövetség" csíkmegyei titkára működött.

Dr. Csipak Lajos egyházi és társadalmi ünnepélyeken tartott beszédeket, cikkeket írt a „Pásztor tűz"-ben, „Erdélyi Tudósító"-ban és a „Csiki Lapok"-ban.

Mánya Ferenc a május 10-iki nemzeti ünnepen szónokolt.

Sándor Imre az „Erdélyi Tudósító" és a „Hirnök" számára írt közérdekü cikkeket és a Szocialis Misszió-Társulat tusnádfürdői tanfolyamán és a csíkszeredai Oltáregyesület számára tartott beszédet és előadásokat.

Dr. Boga Lajos a hősök napján mondott beszédet és a helybeli Oltáregyesület számára tartott népszerü előadásokat.

IV. Gyüjtemények és szertárak gyarapodása.

a.) **Tanári könyvtárnak** járt 3 folyóirat: Revista Generala al Invățământului, az Erdélyi Szemle és a Hirnök. — Ezenkivül gyarapodás: Dr. Gyárfás Elemér „Az erd. katholizmus multja és jelene. — „Cherestesiu: Román-Magyar Szótár. — Az évi gyarapodás együttes értéke 1600 Leu.

b.) **Ifjusági könyvtárnak** járt a Pásztortűz és a Hirnök. Ezeken kivül gyarapodás: Roska, „Régibb kőkorszak" cimü műve. Továbbá román nyelvü 60 drb. szépirodalmi mű. — Az összes gyarapodás értéke 1846 Leu.

c.) **Történelmi és földrajzi szertár** gyarapodása: Afrika és Ausztrália térképe. — Román történelmi kép 4 drb. A gyarapodás értéke: 700 Leu.

V. KIMUTATÁS

az alapitványok, alapok és egyesületek vagyonáról.

Sorszám	A keletkezés éve	AZ ALAPÍTVÁNY CIME	Alaptőkéje értékpapirban Lei	b.	Alaptőkéje takarék betétben Lei	b.	Évi bevétele Lei	b	Évi kiadása Lei	b.	Államéka 1926 julius 1-én Lei	b.
		A.) Az igazgató kezelésében.*)										
		I. Jutalomdij — alapitványok.										
1	1914	Kőszeghy László alapitványa . .	500	—	8	44	—	—	—	—	508	44
2	1915	Fáraó Boér alapitványa	225	—	1	19	—	—	—	—	226	18
3	1915	Agner Béla alapitványa	500	—	—	—	—	—	—	—	500	—
4	1917	Kiss Gusztáv alapitványa . . .	550	—	20	04	—	—	—	—	570	04
5	1918	Koncz István	250	—	—	—	—	—	—	—	250	—
6	1919	„Jakab Ödön koszoruja" c. alapitv.	—	—	1000	—	155	—	155	—	1000	—
7	1921	Dr. Fodor Antal alapitványa . .	—	—	2 00	—	—	—	—	—	2000	—
8	1922	Csiktaploczai Botár Bálint alapitv.	—	—	1000	—	—	—	—	—	1000	—
9	1922	A csikszeredai róm kath. főgimn. első VIII-ik o. t. (Sándor I. és társai)	—	—	1200	—	—	—	—	—	1200	—
10	1926	Tankó Károly jutalmi alapitványa	—	—	1000	—	91	—	91	—	1000	—
		II. Szentmise-alapitvány.										
1	1923	Özv. Botár Bálintné alapitványa .	—	—	1000	—	155	—	155	—	1000	—
		III. Alapok.										
1	1878	Kölcsönkönyvtári-alap	4475	—	1247	—	—	—	—	—	6121	—
2	1885	Zene-alap	725	—	—	—	—	—	—	—	725	—
3	1906	Céllövészeti-alap	75	—	25	—	—	—	—	—	100	—
4	1922	Majláth jubileumi-alap	—	—	3693	—	792	—	—	—	4484	—
		IV. Ifjuságí egyesületek.										
1	1895	Önképzőkör	225	—	5454	—	1159	—	—	—	7871	—
2	1912	Alkoholellenes egyesület . . .	25	—	10	85	—	—	—	—	35	85
3	1923	Petőfi-alap	—	—	2728	—	279	—	—	—	3007	—
		B.) Az intézethez kötött. dé nem az igazgatótól kezelt alapitványok.										
1	1881	Adorján Imre alapitványa . . .	100	—	20	32	51	65	10	—	161	92
2	1890	Imets Fülöp Jákó alapitványa . .	140	—	26	77	50	88	10	—	207	65
3	1890	Béldi és Társai alapitványa . . .	145	—	29	17	56	40	10	—	218	57
4	1903	Imets kanonok alapitványa . . .	575	—	167	35	130	—	—	—	872	35
5	1908	„Nagy Dénes fillérei" c. alapitvány	180	—	43	65	80	14	10	—	293	79
6	1909	Jakab Antal alapitványa	475	—	54	42	131	72	20	—	641	14
7	1911	Történelmi jutalmi alapitvány . .	870	—	14	99	191	90	60	—	1016	89
8	1923	Keresztes Antal alapitványa . . .	—	—	1129	35	273	—	120	—	1282	35
9	1923	Fizikai jutalmi alapitvány	3500	—	255	45	795	90	440	—	3110	45
10	1896	Kirándulók egyesülete	8130	—	4507	94	2212	—	—	—	14,849	94

*) Az állami kötvények és postatakarék-betétek, valamint a „Csikszeredai bank"-nál elhelyezett betétek nem jövedetmeztek.

VI. Ifjusági egyesületek.

1. **Önképzőkör.** *Dr. Csipak Lajos* tanár vezetése alatt müködött. Müködése azonban a II. félévben egészen ellanyhult. Az alakulón kivül csak 4 rendes gyülést tartott. Munkássága szavalatokból, szabad előadásokból, irásbeli dolgozatokból és ezek birálatából állott. Előfizetett a Pásztortűzre és a Hirnökre.

2. **A „Mária Kongregáció".** *Sándor Imre* vezetése alatt 2 csoportban müködött. Kisebbek vasárnap délelőtt, nagyobbak szombaton délután hetenkint gyüléseztek. Minden hó első vasárnapján közös áldozás volt. Van kongregációs könyvtár. — Minden felsőbb osztályu kongregánistának volt lelki olvasmánya. A kongregációs lap 40 példányban járt.

Kongregációnk életében legnevezetesebb mozzanat, hogy julius 2-án a találkozóra egybegyült „véndiákok" a csíksomlyói kegytemplomban fogadalmukat ünnepélyesen megujitották.

VII. Jutalmak, segélyek és tandíjmentesség

1. **Jutalmak.** *a.*) *Könyvjutalmak*: „Minerva" irodalmi és nyomdai müintézet dr. Gyárfás Elemérnek „Bethlen Miklós kancellár" és „Egyenes uton" c. müveit 10—10 példányban küldötte meg felsőbb osztályos tanulók jutalmazására, az „Erzsébet nyomda" pedig a következő müveket: Erdély követei, Jókai élete, Jókai napjai Erdélyben, A bihariak, Az erdélyi magyar irodalom multja és jelene, Természettudományi problémák, „Pásztortűz-Almanach".

Könyvjutalmat kaptak a következők: Balogh Antal Ferencz József, Imre A. Zoltán, Madarász János, Mayer László, Schmidt József, Vogel József VIII. o. t. Hadnagy Árpád, Csedő György, Kovács Jenő, Schmidt László, Száva Antal, Vécsey VII. o. t. Antal István, Deák Ferenc, Löffler Aurél, Pálosi Géza, Szennyes Károly VI. o. t. Bors Balázs, Ferencz Béni, György Antal, Máthé László, Pongrácz Vilmos V. o. t. László Imre, Pálosi László, Smilovits László, Ferencz László, Rafain Imre, Szántó Árpád, Tamás Gábor, Venczel József, Veress János III. o. t. Antal Gábor, Buszek László, Szántó Endre, Venczel László Vizi József II. o. t. — Végül Purman Dezső tanár úr Cherestesiu: Román—Magyar szótárával jutalmazta meg Antal István VI. osztályost, a mennyiségtanból kifejtett szorgalmáért.

b.) **Pénzjutalmak:** 1. *„Jakab Ödön koszoruja"* c. alapitványból 155 Leu jutalmat kapott Sprencz György VI. o. t., a zenében kifejtett munkásságáért.

2. *Adorján Imre, Imets F. Jákó, Béldi és társai és Nagy Dénes fillérei* c. alapítványok összesített kamatait (60 L.) kapta Pálosi László IV. o. t.

3. *Jakab Antal* alapítványának, továbbá a „Történelmi jutalmi alapítvány"-nak összesitett kamataival (110 L.) Balogh Antal VIII. o. t. jutalmaztatott.

4. *Keresztes Antal*, csíkszeredai állatorvos úr alapítványából László Imre ipari pályára készülő IV. o. t. tanuló 150 L. jutalmat kapott.

5. *Csiktaplocai Botár Bálint* jut. alapítványából 100 L. jutalmat kapott csíktaploczai Vizi József, II. o. t.

6. *Tankó Károly* jutalmi alapítványából 100 Leu jutalmat kapott Máthé László V. o. t.

Sajnálattal kell megjegyeznünk, hogy Kőszeghy László, Fáraó—Bóér, Agner Béla, Kiss Gusztáv és Koncz István alapitványból jutalmat az idén sem adhattunk, mert a kötvények és postatakarékbetétek nem jövedelmeztek.

A „Csíkszeredai bank" fizetésképtelensége miatt az idén nem adhattunk jutalmat dr. Fodor Antalnak és „A csikszeredai főgimnázium első VIII. osztályának" alapítványából.

A jutalmazáshoz egyes jótevők is hozzájárultak. *Dr. Élthes Endre*, karcfalvi orvos 200 L.-vel jutalmazta Antal Gábor II. osztályost; *dr. Élthes Béla*, csíkszeredai orvos 200 L. jutalmát Löffler Aurél VI. oszt. nyerte el; csíkszentgyörgyi *Benedek Lászlóné* 200 L. jutalmát Szennyes Károly VI. oszt. kapta. *Dr. Csipak Lajos* régens, Ferencz József VIII., Kovács Jenő VII., Antal István VI., Bors Balázs V., Bardocz László, Boga László Léstyán Ferenc és Vogel István I. oszt. tanulókat 100—100 Leuval jutalmazta. *Mánya Ferenc* tanár 500 L. jutalmán Szántó Árpád és Venczel József III. osztályosok osztoztak.

II. **Segélyek.** Egyes jótevők adományából tiz tanuló részesült 12,500 Leu összegben. — A segítő-alapból 5 tanuló kapott segélyt 2820 Leu összegben. A „Transylvánia" bank 5300 L. adománya 4 tanuló között osztatott el, a „Tarok-társaság" 1500 L. adományával pedig 2 tanuló segélyeztetett.

III. **Tandíjmentesség.** Tan- és fenntartói dij-mentességben ($^1/_4$, $^1/_2$, $^3/_4$ részben vagy egészben) 65 tanuló részesült 105,225 Leu összegben.

* * *

Mindazoknak, akik az iskolai év folyamán intézetünket erkölcsi vagy anyagi támogatásban részesitették, e helyen mondok hálás köszönetet.

VIII. Finevelő-intézet.

A finevelő-intézet dr. Csípak Lajos régens, Sándor Imre és Purman Dezső subrégensek vezetése alatt működött. Az intézethez kötött alapítványok közül betöltetett 31 hely. Ezek közül 2 növendék idegen intézetben tanult, 3 más természetü iskolában járt, 1 egyetemi hallgató. 19 volt bennlakó növendék, a többiek szülői házból jártak iskolába. — A tanulók létszáma az év végén 94 és pedig 19 alapítványos, 71 fizető, 2 ingyenes és 2 félingyenes növendék. Az ellátási díj a fizető növendékeknek havi 560 L., alapítványosoknak 500 L. Ingyenes növendékek voltak: Zsigmond József VI. és Kovács Ignác IV. o. t. Félingyenesek: Madarász János VIII. és Pongrácz Vilmos V. o. tanulók. Az erd. róm. kath. Státus 8100 Leut osztott ki rendkivüli segélyképen a következő alapítványos növendékek között. Egyenkint 600 L. segélyt kaptak: Pongrácz Vilmos, László Imre, Tamás Gábor, Veress János, Léstyán Ferenc, Szántó Árpád, Rácz Lajos; 500 L.-t kaptak: Bardocz Gyula, Bors Balázs, Gergely Árpád, Imre Zoltán, Részegh Tamás, Endreffy Iván; 450 L.-t Vitos Gábor, Endes Gábor.

A tanulók a díjakért teljes ellátást kaptak mosáson kivül. A 94 növendékek közül 5 dicsérettel, 22 javítóvizsgálatot tehet, 1 ismétel.

Az 1926—27. tanévre betölthető üres alapitványi hely van: 5 közalapítvány, 35 családi alapítvány és pedig: 3 Molnár József, Sz. Darvas I., Bors Barabás, Tankó Mátyás, Keresztes János, Biró Antal, Orosz Mihály, Sántha M. Ferenc. Kovács Péter, Dienes Imre. 3 Darvas János. 1 Bálint—Bors. 2 Szőcs Ignácné, Fülöp Alajos, Balogh Ignác, Salamon Andràsné, Kedves Zsuzsa, Haller Mária. 2 Péterffy József. 3 Ferenczy Péter. 3 Molnár Balázs, Buzás Mihály, Nagy István, dr. Balázs Endre, Balló János.

KIMUTATÁS

a „Szent Mihályról" nevezett csíkszeredai r. k. finevelő intézethez kötött alapítványi helyekről és azok élvezőiről.

Sorszám	Az intézethez kötött alapítvány címe és jellege	Az alapítvány élvezője	Az alapítvány kamatai	Az alapítványhoz jogosultak sorrendje	Megjegyzés
	A.) Az igazgatótanács kezelése alatt álló alapitványok:				
1	14 közalapítvány	Imre Zoltán, Részegh Tamás VIII., Györgypál János, Hadnagy Árpád VII., Ambrus Szaniszló, Bardocz Gyula VI., Bors Balázs, Endes Gábor, Pongrácz Vilmos V., Vitos Gábor IV. Venczel József III. Endreffy Iván. Léstyán Ferenc I.	91·50		Györpál János, Hadnagy Árpád VII. Venczel József III. kézi ösztöndíjként élvezték. Endreffy Iván és Léstyán Ferenc évközben kapták. 1 hely betöltetlen.
2	4 Molnár József családi	Kristó László V. László Imre IV.	100·	1. Vérrokonok. 2. Mások.	Kristó László helyét nem foglalta el. 2 hely betöltetlen.
3	2 Lukács Mihály, családi	Csűrös Miklós VI. Botár Zoltán IV.	78·50	1. Vérrokonok 2. Kászoniak. 3. Csíkszentmárton 4. Csíkkozmásiak. 5. Csíkszentmiklósi 6. Csíkiak.	Csűrös Miklós VI. a gyulafehérvári finevelőben élvezte.
4	Sz. Darvas János családi.	Schmidt Rezső V.	78·	Rokonok.	Helyét nem foglalta el.
5	Bors Barabás	—	90·	Jó reménységü tanuló.	Betöltetlen
6	Tankó Mátyás Albert, családi	Gergely Árpád VII.	66·	Rokonok.	—
7	Keresztes János	—	80·	Gyergyószentmiklósi örmény ifju	Betöltetlen
8	Biró Antal	—	72	1. Gyergyói tőzsgyökeres székely gyermek. 2. Polyáni és bögözi 3. Más háromszéki.	Betöltetlen

9	Orosz Mihály családi.	—	37·50	1. Rokonok. 2. Gyergyóiak.	Betöltetlen.
10	Sántha M. Ferenc, családi	—	100·	1. Rokonok. 2. Kozmásiak, 3. Tusnádiak.	Betöltetlen.
11	Kovács Péter családi.	—	60·	1. Rokonok. 2. Kozmási, kézdiszentléleki székelyek.	Betöltetlen.
12	Csomortány Antal, családi	Csiszér József IV.	40·50	1. Vérrokonok. 2. Szegény árvák.	Kézi ösztöndij
13	Dienes Imre, családi.	—	75·	Rokonok.	Betöltetlen.
14	T. Darvas János, családi.	Veress Miksa VI. Kovács Ignác IV. Rácz Lajos IV. András Gábor III.	100·	—	András Gábor helyét nem foglalta el. Veress Miksa évközben kapta.
15	Bálint—Bors, családi.	Fodor Nándor V. Tamás Gábor III.	92·50	1. Bálint, Bors és Tompos családból valók. 2. Csíkszentgyörgyiek. 3. Csíkiak.	Fodor Nándor Brassóban tanult, kézösztöndíjként élvezte. Tamás Gábor évközben kapta. 1 hely betöltetl.
16	2 Szőcs Ignácné családi.	—	99·	1. id. Dávid Ignác és József gyermekei. 2. Más rokonok. 3. Csíkiak.	Betöltetlen.
17	2 Fogarassy Mihály, családi	Szántó Árpád III., Abos János műegyetemi hallgató	125	1. Vérrokonok. 2. Gyergyóiak. 3. Más erdélyiek.	—
18	Fülöp Alajos, családi.	—	100	1. Csomortáni Szücsök, csikpálfalvi Fülöpök, csobotfalvi Váták. 2. Csíkiak.	Betöltetlen.
19	Balogh Ignác, családi.	—	85·	1. Rokonok. 2. Csíkiak.	Betöltetlen.
20	Salamon Andrásné.	—	100·	Lelkészi pályára készülő ifju.	Betöltetlen.
21	Kedves Zsuzsa családi.	—	100·	Rokonok.	Betöltetlen.

B.) Az igazgatótanács kezelésén kivül álló alapitványok:					
22	4 Péterffy József, családi.	Veress János III.	100·	1. Rokonok. 2. Csíkkozmásiak.	2 betöltetlen. 1 üresen hagyandó. (2556-1921. ig tan.)
23	Haller Mária.	—	130·	Szegénysorsu, nemes ifju.	Betöltetlen
24	4 Ferenczy Péter, családi.	Pálosi Géza VI.	100	1. Rokonok. 2. Gyergyói, tekerőpataki, kilyénfalvi, szentmiklósi ifjak. 3. Egy hely csíksomlyói ifju szám.	3 hely betöltetlen
25	3 Molnár Balázs családi.	—	100·	1. Rokonok. 2. Gyergyóujfalviak 3. Csíkiak.	Mindhárom betöltetlen.
26	Buzás Mihály, családi	—	100·	1. Rokonok. 2. Csíkiak.	Betöltetlen.
27	Nagy István, családi.	Balogh Antal VIII.	100·	1. Rokonok. 2. Csíkszentlélekiek 3. Csíkiak.	Kézi ösztöndíj.
28	Dr. Balázs Endre, családi.	—	100·	1. Rokonok. 2. Kozmásiak.	Betöltetlen.
29	Balló János, családi.	—	500·	1. Vérrokonok. 2. Csíkszentimreiek	Betöltetlen.
30	Erőss Elek, családi.	—	—	1. Rokonok. 2. Csíkszeredaiak. 3. Csíkiak.	Kamatok elégtelensége miatt üresen hagyandók (2556—1921. ig. tan.)
31	Bálintné Bors Juliánna.	—	—	Csíkiak.	
32	Pál Gábor	—	—	1. Pál Gábor leszármozottjai. 2. Csíkiak.	
33	Bochkor Elek, családi.	—	—	1. Rokonok. 2. Mások.	
34	Kedves Bara, családi	—	—	1. Csíkszentdomokosi Kedves és Bara családok leszármozottjai. 2. Más csíkszentdomokosiak.	
35	Dr. Albert Gábor, családi	—	—	1. Rokonok. 2. Csíkiak.	
36	Bara János, családi.	—	—	1. Csíkszenttamási Ferencz János gyermekei. 2. Másoknak, 3. Csíkszenttamási. 4. Csíkiak.	

37	Koncz István, családi.	—	—	1. Rokonok. 2. Nagykászoni árva ifjak.	Kamatok elégtelensége miatt üresen hagyandó (2556—1921 ig. tan.)

KIMUTATÁS

a fiuevelő-intézet, internátus alapitványainak és alapjainak vagyonáról.

Sorszám	Keletkezésének ideje	AZ ALAPITVÁNY cime	alaptőkéje: értékpapirokban	alaptőkéje: takarékbetétben esetleg készpénzben	évi jövedelme	évi kiadása	állladék 1924 évi junius hó 1-én
1	1912	Imets kanonok-féle alapitvány .	1300	60.22	2	—	1362·22
2	1913	Internatusi épület fenntartási alap	—	8693.22	435	—	9128·22
3	1921	Zongora-alap	—	628.85	25	—	653·85

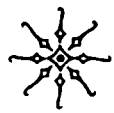

XI.

A gimnázium öreg diákjainak találkozója.

ISKOLÁNK TÖRTÉNETÉBEN emlékezetes nap 1926. julius 2-ika. — E napon zajlott le ugyanis a csiksomlyói gimnázium öreg diákjainak találkozója.—Már 1925. év tavaszán gimnáziumunknak nehány lelkes volt növendéke felvetette a találkozó kérdését és munkálkodni kezdett annak megvalósitásán. Rendező bizottságot alakítottak, programmot készitettek, az öreg diákokról adatokat kezdettek gyüjteni.

Az eszme azonban csak egy év mulva öltött testet, mikor az ügyet a tanári kar vette kezébe. Kimondotta 1926. április 21 én tartott értekezletén, hogy az iskola volt növendékeinek találkozóját feltétlenül meg kell rendezni. A találkozót jul. 2-ára, Sarlós-Boldogasszony napjára tüzte ki. Antal Áron tanár, egyuttal öreg diák vezetésével rendező bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Albert Vilmos, dr. Boga Lajos, Borcsa Gergely, Mánya Ferenc és Sándor Imre tanárok lettek. — A bizottság azonnal munkához látott. Legelőször is összeállitotta az öreg diákoknak lehető teljes névjegyzékét. E célból felhivást küldött az öreg diákokhoz az ország minden részére a megfelelő központokba azzal a kéréssel, hogy körletükből az iskola vendiákjainak névjegyzékét küldjék be és a siker érdekében fejtsenek ki megfelelő buzgólkodást. Egyuttal a sajtóban is felhivások, cikkek tétettek közzé. — Különösen a „*Csiki Lapok*" buzgólkodott áldozatos módon az ügy érdekében.

A csiki községek felkért öreg diákjai mindannyian lelkes munkát végeztek. Legelsőnek *Bartha Ferenc* plebános küldötte be a kászonujfalvi öreg diákok névsorát, ámbár ő a csiki gimnáziumnak nem volt növendéke. Emlékezet okáért álljon itt a lelkes székely pap neve. — Eredményesek voltak Háromszék-

megyének felső részeibe küldött felhivások. Erdély távolabbi vidékeiről csak a kolozsvári és marosvásárhelyi névjegyzék jött be. Körülbelül 1200 öreg diák nevét, lakását és foglalkozását közölték ily módon a rendezőséggel.

A meghivók junius elején mentek szét.

Junius 20-án a Csiki Lapokban megjelent az ünnepségek sorrendje. Junius utolsó hete élénk tevékenység közt mult el. A rendező bizottságot most már a részlet munkában támogatta az egész tanári testület, élén az igazgatóval, sőt többen helybeli öreg diákok is. Az ünnepségek a megállapitott programm szerint folytak le.

Sarlós-Boldogasszony reggelén tömegesen érkeztek az öreg diákok kocsin, szekéren, autón és gyalog a csíksomlyói régi gimnázium (most árvaház) udvarára. Közel 1200 véndiák jött össze, hogy lerójja kegyeletét az ősi Alma Mater iránt. A megjelentek között képviselve volt Csiknak minden községe, és képviselve volt Erdély minden vidéke, sőt voltak többen Magyarországból is. Örvendezve állapithatta meg az Alma Mater, hogy őt a csiki székelység, hogy őt egykori tanitványai magukénak tudják, érzik és vallják. A régi szellemi és érzelmi közösség összefogó kapcsai megerősödtek, kifényesedtek az ősi intézet fiai között. A több mint 2500 csiki öreg diákból mintegy ezerkétszázan jöttek össze; de sokan, akik körülményeik miatt nem jelenhettek meg, elküldötték adományaikat, üdvözlő szavaikat és bizonyára lélekben midnyájan itt voltak. Ezt bizonyitja az is, hogy a Magyarországra kiszakadt csiki öreg diákok ugyanakkor ugyanolyan találkozót rendeztek.

Délelőtt féltiz órakor indult el a régi gimnázium udvaráról ünnepélyes körmenetben az öreg diákság a Ferenc-rendiek templomába, hogy felidézze a régi „ascendálás" vagyis a Mária társulatába való felvétel emlékét. A menet élén a mai tanulóifjuság haladt a gimnáziumi kongregáció három rúdas lobogója alatt, melyet Tatár János, Antal Ferenc és Balázs Antal öreg diákok vittek. Kajtsa József volt a „labarifer" vagyis ő vitte a társulati jelvényt, mig a „facigerek" (fáklyavivők) Balogh Ferenc (ny. honvéd ezredes), Szász Lajos (megyei főjegyző), Péter Árpád (számtanácsos), Böjthy Gábor (árvaszéki ülnök), Balázs András (a betegsegélyző tisztviselője) és dr. György Gábor (pénzügyigazgatósági titkár).

A körmenetet a nagyszámban megjelent öregdiák papság zárta be Rápolthy Ferenc, nyujtódi plebános, preses vezetése alatt. Volt itt káptalani prelátus, pápai káplán, kanonok, espe-

res, sok szentferencrendi szerzetes, plebános és segédlelkész. A felvonulás alatt az öreg diákok a régi Mária-társulat körmeneti énekét énekelték: *„Üdvözlégy Mária, tengernek csillaga“*.

A templomban a csodatévő szent Szűz szobra alatt, a főoltár előtt, Mária-társulati fogadalmukat újitották meg ősi mód szerint az öreg diákok. Péter Árpád énekes faciger előéneklése mellett térden állva énekelték a szent Szűz dicséretét: *„Egészen szép vagy, Mária“* . . . A fogadalmat *Kassai Lajos* kanonok, gimn. igazgató, mint püspöki biztos kezébe tették le. *Ambrus Dénes* volt a bevezető diák; *Incze Domokos*, alcsiki főesperes, véndiák olvasta a fogadalmat. A fogadalom megújitása után a püspöki biztos ajkán felhangzott a „Magnificat“ s az egész közönség meghatottan énekelte utána: „Magasztalja, magasztalja az én lelkem az urat“. E fenséges dal elhangzása után, a megkoszoruzott alkalmi szószékre lépett *dr. Györgypál Domokos* Csikvármegye egykori főispánja és a „Dicsértessék a Jézus Krisztus“ köszöntés után a következő beszédet mondotta:

„Egészen szép vagy én barátném és szeplő nincs Tebenned“! Igy énekel három évezred messze távolában a választott nép koronás költője, a bölcs Salamon király. Testvéreim! Mikor e kegytemplom szentélyébe léptünk, a mi ajkunkon is ez a dal csendült meg: „Egészen szép vagy Mária. Eredeti bünnek szennye nincs tebened.“

Van-e közöttünk olyan, kinek e himnusz hallatára szive meg nem rezdült? Van-e olyan, kinek lelke az emlékezet szárnyain vissza nem szállt azokba a boldog időkbe, mikor a Mária társulatba felvétettünk? A boldogság és büszkeség szokatlan érzelmei alatt állottunk e szent helyen: fejünkön virág koszoru, egyik kezünkben a rózsafüzérrel átfogott imakönyv, a másikban égő gyertya.

A koszoru rég elhervadt s az élet gondjai s a megpróbáltatások között olykor tövis koronává változott; a rózsafüzért talán csak az emléktárgyak között őrizzük; — de hitünk az égő gyertyával jelképezett élő hit, — hála Istennek megmaradt; de nem csak megmaradt, hanem tudatosabb lett, megtisztult és erőben gyarapodott.

Ennek a hitnek, ennek a bizalomnak, ennek a gyermeki ragaszkodásnak mindennél szebb és ékesebb bizonysága az, hogy a mai kedves ünnepen ily szép számban jelenhettünk meg ezen a szent helyen, melyhez gyermek és ifjukorunk legszebb emlékei füződnek.

Testvéreim! Jámbor őseink buzgósága és mély vallásossága évszázadok során a családias szeretet bizalmával vonzódott Máriához; őt pátronájának, szószólójának tartotta s mint egek ékességét, földnek dicsőségét s nagy boldogasszonyunkat legszebb dalaiban magasztalta.

De mi egy kis nemzet lelkendezése a nagy Mária kultuszhoz képest? Közel 2000 év óta az egész keresztény világ — sőt a nem keresztény is — megkülönböztetett tisztelettel ünnepli a szentséges szüz Máriát és alázattal hódol neki.

Egyptomban Heliopolis közelében van egy kis arab falu Matorije. Ez a falu arról nevezetes, hogy itt egy fallal körülvett kertben áll az a sykomorfa, mely alatt a legenda szerint, Mária, mikor a kis Jézussal Egyptomba menekült, megpihent. A fa teljesen ki van száradva, de gyökeréből évszázadokon keresztül mindig kihajt egy-egy ág, melyeken levelek zöldelnek; ezen fához zarándokolnak a mohamedán vallást követő, — tehát nem keresztény arab asszonyok is, hódolnak szüz Máriának és kérik az ő segitségét, mert azt tartják, hogy Mária legnehezebb órájukban különösen megsegiti őket, ha ingüknek, vagy ruhájuknak egy-egy kis darabját a fára tűzik. Ez a fa tele van aggatva szent képekkel és ruhadarab foszlányokkal.

Tudósok és költők, nagy szónokok és művészek szive és értelme fáradozott azon, hogy a Szeplőtelen Szüz dicsérete minél szebb formában nyerjen kifejezést.

Mert Mária nemcsak az erkölcsi tisztaság utolérhetetlen ideálja, hanem kiválasztottságával minden elképzelhető emberi méltóságon felül emelkedik és érdemeivel a minden szentek érdemeinek összeségét felülmulja.

Máriát kiváltságos szeplőtelensége az Isten anyai méltóságra érdemesítette; isten anyai méltóságával pedig megváltásunknak nemcsak első tényezője lett, hanem lehetővé tette, hpgy az Isten fia a mi testvérünk legyen s mi az Isten fiának méltóságára emelkedjünk.

Ezek elgondolásánál csodálkozhatunk-e tehát, ha az alázatos szüz meghatottsága, öröme és hálája egy felségesén szép énekben tör ki: »*Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendezett az én lelkem az én üdvözitő Istenemben. Mert megtekintette az ő szolgálójának alázatosságát és nagy dolgokat cselekedett velem, aki hatalmas. És ime mostantól fogva boldognak mondanak engem minden nemzetségek*".

Testvéreim, ha Mária annyi jónak, örömnek és áldásnak a forrása, s ha az ő nagyságának és szeplőtelen tisztaságának hódol az egész világ, nem kétszeres kötelességünk-e nekünk, kik Mária katonájának felesküdtünk s kik a csíksomlyói s később a csíkszeredai Alma Materünkben Mária tiszteletének különös kultuszában nevelődtünk, mondom, nem kétszeres kötelességünk-e, hogy minden alkalmat megragadjunk, a hol Mária iránti tiszteletünket, fiui szereletünket és ragaszkodásunkat kimutathatjuk. Ez hozott bennünket össze a mai napon is erre a szent helyre.

Eljöttünk, hogy a régi szép időkről emlékezzünk, szüz Anyánk lábainál magunkat kisirjuk és társulati fogadalmunkat megujitsuk. Összegyültünk, hogy szüz Anyánkat ifju korunk hibáiért töredelmes szivvel megkövessük, eddigi pártfogását megköszönjük és azt továbbra is alázatos lélekkel kérjük.

Ide zarándokoltunk, hogy mint Mária katonáihoz illik, hitbeli meggyőződésünkről nyilvános és ünnepélyes vallomást tegyünk.

Éppen azért a férfi jellem határozottságával kijelentjük, hogy az erkölcsök tisztaságát veszélyeztető minden áramlatot elitélünk és visszautasitunk; szentegyházunkhoz jó és balsorsában tántorithatlan hüséggel ragaszkodunk és római katholikus hitünket minden földi kincsnél többre becsüljük.

Hozzád kiáltottak őseink, oh mindenkor áldott Asszonyunk, Istennek dicsőséges Anyja, szentséges szüz Mária!

Mi is hozzád könyörgünk, hogy jó feltételeink megvalósításában hathatós pártfogásoddal légy mellettünk s mostani nehéz és kinos kisebbségi helyzetünkben légy vigasztalónk, mert:

„Szemedből egy sugár,
Ha fájdalmunkra száll!
Megszünnek bús szivünk keservei
Anyánk, siess értünk könyörgeni."

Most és mindenkor úgy legyen. Amen!

Az infulás misét dr. Balázs András, prelátus-kanonok, státusi referens úr mondotta fényes segédlettel.

Mise után az öreg diákok lobogó alatt vonultak be Csíksomlyóról a csíkszeredai gimnáziumba. Az intézet kapujában

Kassai Lajos igazgató fogadta őket lelkes szavakkal. Ezután diszgyülést tartottak az iskola keleti udvarán. *Tivai Nagy Imre* az intézetnek legöregebb helybeli diákja nyitotta azt meg $^{3}/_{4}1$ órakor. *Bartalis Ágoston*, ny. főszolgabiró, alapos tudással s meleg érzéssel ismertette a csiksómlyói gimnázium küzdelmes és dicsőséges multját, többszörösen kiemelve halhatatlan érdemeit a csiksomlyói szentferencrendi szerzetes atyáknak, akiknek apostoli buzgalma hozta létre, önzetlen munkássága tartotta fenn és hamisitatlan nemzeti kulturérzéke fejlesztette intézetünket több mint két évszázadon át. Igen helyén való volt e nagy ünnepen dicsérettel emlegetni iskolánk nagy jótevőit: Kájoni János és Domokos Kázmér szerzeteseket, mint épitőket és restaurálókat; Lukács Mihály kozmási plebánost, ki nagy áldozatával a finevelő intézetet megalapitotta; Hajnald Lajos és Fogarassy Mihály erdélyi püspököket, kik iskolánkat a teljes kialakuláshoz segitették. *Dr. Balázs András*, referens az erdélyi róm. kath. főtanhatóság nevében üdvözölte a gyülekezetet. — *Antal Gábor*, II. oszt. tanuló a mostani diáknemzedék nevében üdvözölte a véndiákokat. *Dr. Daradics Félix* az öreg diákok háláját fejezte ki az Alma Mater iránt, lelkesen fejtegetve, hogy a hála érzelmének reálizálása a mostani nehéz viszonyok között iskolát fenntartó erőforrás lehet, és annak kell lennie. — Beszéde végével 15000 Leu adományt tett le az iskola céljaira. *Puskás István* a „Gyergyói Bank és Takarékpénztár" 50000 lejes alapitványát jelentette be. Erre megkezdődtek az aláirások. A szép eredmény ékesen szóló bizonysága az öreg diákok áldozatkészségének.

A diszgyülést T. Nagy Imre 2 óra 10 perckor zárta be. Erre következett a közebéd a tornateremben és a melléje épitett sátorban. Az ebéd, mely családias, lelkes hangulatban d. u. fél 5 óráig tartott, s a melyen 380 öreg diák vett részt, *dr. László Dezső*, kamarai képviselő a királyra és a pápára, *Endes Antal*, ny. csendőr-ezredes grófi. Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspökre, *Incze Domokos* főesperes az iskolára és a tanárokra, *Embery Árpád* udvarhelyi és *Antal Áron* csikszeredai tanárok az öreg diákokra.

Este félkileno órakor kezdődött a műsoros estély a következő programmal:

Gaudeamus igitur. Énekelte a csikszeredai dalegylet vegyeskara, Orbán Mihály véndiák vezetése alatt.

Prologus. Irta és előadta: Albert Vilmos főgimn. tanár.

Bethoven-trio. Előadták: Nagy István, Sprencz Helénke és dr. Boga Lajos, főgimn. tanár.

A *régi diákélet* kedves emlékeit ujitotta fel dr. Balázs András, státusi referens.

Zongora-koncert. Imetsné Portik Teréz.

Gál I. „Nyisd ki Anyám" . . . Dalegyveleg. Előadta a csikszeredai dalegylet.

Apróságok a régi diák-életből. Előadta Gábor János.

Rigoletto. Szemelvények a „Hugenották"-ból. Énekelte Tauber Mária.

Zsögön Zoltán: Egy véndiák dala. Szavalta Sz. Cseh I.

Mozart—Szerenád. Előadta egy 12 tagu véndiák zenekar.

Ballag már a véndiák. Unisonó.

A műsor után a tornateremben kezdetét vette a bál; mig a földszinti termekben a csikszeredai hölgyek hideg büffével állottak a közönség rendelkezésére. — Az ételeket, s részben az italokat is a város közönsége ajándékozta.

A tanári kar az iskola nevében e helyen hálásan emlékezik meg a csikszeredai dalegyletről, továbbá azokról az öreg diákokról és azokról a hölgyekről, akik az ünnepségeken szerepet vállaltak vagy más irányú munkásságukkal az ünnepély erkölcsi és anyagi sikereinek biztosításában segítségünkre voltak.

Ot Szent Ferenczrendi
Zárda főt. Jnök
tegének

Cikszmező.